

Vaasan Setlementti

70 vuotta työtä ihmisten hyväksi – 70 år av arbete för människans bästa

URA-palvelujen
kautta työelämään

Setlementti saa
Pirkon tiistait

Settlementets uppgift är att
betjäna människorna

Aino ja Cecilia

saivat siskon Setlementistä

Sivuilla

Setlementti

- 03 Sydämen työtä Setlementissä
- 04 Setlementti seuraa yhteiskuntaa herkillä korvalla
Settlementet följer samhället med ett lyhört öra
- 06 Vankilatyö, Setlementin uusi työmuoto
- 07 Tieto tuesta vahvistaa äitien luottamusta omaan selviytymiskykyyn
- 08 Osallisuuden askeleet työllistymispoluille

70 vuotta

- 10 Vaasan Setlementtiyhdistyksen 70 vuotta
- 12 Sota toi Hangon pojan Vaasaan
- 13 Vaasan Setlementillä on edessään merkittävä taival
- 14 Maija Nyystilä: "Setlementti oli paras korkeakouluni"
- 16 Setlementtiliike syntyi Englannissa
- 17 Muistelmia alkutaipaleelta

Setlementtikeskus

- 18 Setlementti saa Pirkon tiistait
- 20 Setlementtikeskuksessa toimii monta kerhoa
- 22 Veteraanit tapaavat toisiaan tiistaisin
- 24 Veteraanien ateriat saapuvat Timon kyydissä
- 25 "Reippaita vetoja vaan", komentaa Olavi Alanko akvarellimaalareita

Perhetyö

- 26 Sisko Setlementistä
- 28 Tyttiksessä kaikki on kivaa
- 29 Nissit arvostivat Setlementin työtä
- 30 Arkipajasta iloa ja voimaa äidin elämään
- 31 Lapsiperheet kohtaavat Taimitarhassa
- 32 Raskausryhmä valmistaa vanhemmuuteen
- 32 Petri Uitto: Anna lapselle hyvä itsetunto
- 34 Nuorten Future: Nuoret ideoivat Vaasaa paremmaksi
- 35 Futurelainaamo aukeaa kesäkuussa

Vestis

- 36 Vauvakin nauttii Vestiksen muskarista
Också baby'n njuter av Vestis musiklekskola
- 38 Isän ja tyttären yhteistä aikaa / Pappas och dottrarnas gemensamma tid
- 39 Eftis tar hand om andraklassare
- 40 Seikkailua ja akrobaattitemppuja talvilomaleirillä
Äventyr och akrobatik på sportlovslägret

URA-palvelut

- 42 Kirsten pitää Yrittäjien jäsenrekisterin ojennuksessa
Kirsten håller reda på Företagarnas medlemsregister
- 44 Yli sata pääsi kiinni työelämään viime vuonna
Förra året kom över 100 personer med i arbetslivet

Aura

- 46 Käsityöryhmä kirjoi yhdessä seinävaatteen
- 47 Kylätalkkarit remontoivat Auran tiloja

Kyläkeskus & Kultanummi

- 48 Kyläläisten kohtaamispaikka
- 49 Yhteisöllistä asumista Kultanummissa

Hopearanta

- 50 Kaikilla on oikeus arvokkaaseen vanhuuteen

36

Vauvakin nauttii Vestiksen muskarista
Också baby'n njuter av Vestis musiklekskola

20

Setlementtikeskuksessa toimii monta kerhoa

30

Arkipajasta iloa ja voimaa äidin elämään

Vaasan Setlementtiyhdistyksen 70-vuotisjuhlalehti

Julkaisija Vaasan Setlementtiyhdistys ry – Vasa Settlementförening rf
Päätoimittaja Kirsi Ikäheimonen
Toimitus Anne Kytölä
Kannen kuva Anne Kytölä
Ulkoasu Anita Kataja
Paino UPC Print, Vaasa
Jakelu SSM Suomen Suoramainonta, Pasi-Jakelut Oy

Sydämen työtä Setlementissä

Toimintatavat muuttuvat aikojen muuttuessa, mutta arvot pysyvät. 70-vuotiaan Vaasan Setlementtiyhdistyksen toimintaa ohjaavat edelleen samat arvot, joista setlementtiliike sai alkunsa 1800-luvun Englannissa.

Setlementissä uskotaan ihmiseen ja hänen voimavaroihinsa. Jokaisella on omat vahvuutensa, joiden avulla hän voi parantaa elämänlaatuaan. Setlementin tehtävä on auttaa löytämään nuo voimavarat.

Vaasan Setlementtiyhdistys on yksi suurimmista kolmannen sektorin toimijoista Vaasassa. Tuotamme esimerkiksi asumispalveluja, kuntouttavaa työtoimintaa, työttömien ja eläkeläisten ruokailuja sekä huolehdimme omalta osaltamme vaasalaisista veteraaneista. Tarjoamme mahdollisuuksia harrastaa ja tavata muita ihmisiä. Olemme läsnä ihmisen arjessa kaikissa elämänvaiheissa.

Kukaan ei vielä täydellisesti tiedä, miten sote- ja maakuntauudistus toteutuvat ja miten sosiaalipalvelut järjestetään tulevaisuudessa. Järjestöjen rooli muuttuvalla kentällä on epäselvä, emmekä tiedä, miten kansalaisille tärkeä vertaistukitoiminta rahoitetaan tulevaisuudessa.

Huolenaiheista huolimatta katson tulevaisuuteen luottavaisena. Setlementtiliikkeen aatteet hyvästä ja turvallisesta elämästä ohjaavat toimintaamme myös tulevaisuudessa. Vahvuutenamme tulevassa sote-uudistuksessa ovat laadukas palvelu, ammattitaitoinen ja osaava henkilökunta sekä halu tehdä työtä ihmisten hyväksi. Meidän ei yhdistyksenä tarvitse tavoitella voittoa, emme jaa myöskään bonuksia emmekä osinkoja, vaan käytämme rahat asiakkaidemme hyväksi ja hyödyksi.

Tämä juhlalehti kertoo kattavasti Vaasan Setlementtiyhdistyksen toiminnasta. Olet tervetullut mukaan. Tule harrastamaan tai tekemään vapaaehtoistyötä tai vain tapaamaan muita ihmisiä. Osallistu ja kerro ideasi: millaista setlementtitoimintaa sinä haluaisit Vaasaan?

Settlementet arbetar med hjärtat

Verksamhetsformerna förändras ikapp med att tiden förändras, men värden förblir oförändrade. Den 70-åriga Vasa Settlementföreningens verksamhet leds fortfarande av samma värden, som settlementrörelsen har sitt ursprung i, dvs. 1800-talets England.

Settlementet tror på människan och människans resurser. Var och en har sina egna starka sidor med hjälp av vilka man kan förbättra sin livskvalitet. Settlementets uppgift är att hjälpa en att hitta dessa resurser.

Vasa Settlementförening är en av de största aktörerna inom den tredje sektorn i Vasa. Vi producerar till exempel boendetjänster, rehabiliterande arbetsverksamhet, måltider för arbetslösa och pensionärer och vi tar för vår del hand om Vasaveteraner. Vi erbjuder möjligheter för fritidssysselsättningar och för att träffa andra människor. Vi är närvarande i människans vardag under alla livsskeden.

Det finns ingen som helt och hållet vet hur landskaps- och vårdreformen kommer att verkställas eller hur den sociala servicen kommer att ordnas i framtiden. Föreningarnas roll på ett område som kontinuerligt förändras är oklar och vi vet inte hur den för medborgarna viktiga kamratstödsverksamheten kommer att finansieras i framtiden.

Oberoende av orosmolnen blickar jag hoppfullt framåt. Settlementrörelsens åsikter om ett gott och tryggt liv leder vår verksamhet även i framtiden. Vår styrka i den uppkommande vårdreformen är högklassig service, en professionell och kunnande personal och viljan att arbeta för människornas skull. Vi som förening behöver inte sträva efter vinst och vi delar inte ut bonusar eller dividender, utan vi använder pengarna till godo för våra kunder.

Denna jubileumstidning berättar ingående om Vasa Settlementföreningens verksamhet. Du är välkommen med! Kom med och skaffa dig en fritidssysselsättning eller ett frivilligarbete, eller bara träffa andra människor. Delta och dela med dig av dina idéer: hurudan settlementverksamhet vill du ha i Vasa?

Kirsi Ikäheimonen
toiminnanjohtaja/verksamhetsledare

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Setlementti seuraa yhteiskuntaa herkällä korvalla

Harry Swanljung on ollut Vaasan Setlementtiyhdistyksen hallituksessa vuodesta 1992 lähtien, ja sen puheenjohtajana 16 vuotta. Yhdistyksen toiminta on kasvanut vuosien aikana paljon 90-luvun volyymeista.

Kun Harry Swanljung tuli mukaan Setlementtiin, toiminta oli ehkä kymmenesosa siitä, mitä se on nykyään. Budjetti oli 250 000 markkaa, ja nyt se on 4 miljoonaa euroa.

Pienellä budjetilla tehtiin kuitenkin isoja investointeja: Kotirannalle rakennettiin hoivakoti Hopearanta ja vähän myöhemmin Ristinummele mielenterveyskuntoutujien asuntola Kultanummi sekä seudun asukkaiden kohtamispaiikka Kyläkeskus.

Hankkeet ovat olleet hyödyllisiä ja tarpeellisia, mutta hallituksen puheenjohtaja muistuttaa Setlementtiyhdistyksen ydintehtävästä: ”Sisältö on tärkeämpi kuin seinät.”

Vaasan Setlementtiyhdistys on Harry Swanljungin mielestä kuunnellut aina herkällä korvalla ympäristöään ja pyrkinyt tarjoamaan sellaista toimintaa ja palvelua, jota muut yhteiskunnan toimijat eivät tarjoa. Siinä on setlementti-toiminnan vahvuus ja toimintaa tulevaisuudessakin ohjaava periaate.

”Setlementin tehtävä on palvella ihmisiä. Me emme tee liiketoimintaa, vaan autamme erityisesti niitä, joille voittoja tavoittelevat yritykset eivät ehkä koe kannattavaksi tuottaa palveluja.”

Toimintaa pojille, miehille, isille

Vaasan Setlementtiyhdistys on perinteisesti tehnyt paljon työtä äitien ja tyttöjen parissa. Maailma on muuttunut, ja nykyajan isät osallistuvat lastensa ja perheensä arkeen aivan toisella tavalla kuin vielä esimerkiksi 1970-luvulla. Harry Swanljung pitää tärkeänä sitä, että Setlementtiyhdistys ottaa pojat, miehet ja isät yhä paremmin huomioon toimintaansa

kehittäessään. Isät voivat jo nyt osallistua erilaisiin vanhempi – lapsiryhmiin, ja Setlementtiyhdistyksessä suunnitellaan myös poikatyön käynnistämistä tyttötyön tapaan.

”Setlementin tehtävä on palvella ihmisiä.”

70-vuotiaan Vaasan Setlementtiyhdistyksen mahdollisuudet tehdä hyvää työtä jatkosakin näyttävät hallituksen puheenjohtajan mielestä erinomaisilta. Setlementtiyhdistyksen toiminnanjohtaja Kirsi Ikäheimonen oli Harry Swanljungin työpari jo silloin, kun nyt eläkkeellä oleva Swanljung oli Vaasan kaupungin kasvatus- ja opetusviraston johtaja. Tehokasta työparia täydentää yhteen hiileen puhaltava hallitus, jonka jäsenillä on paljon monen eri alan asiantuntemusta ja elämäntuntemusta.

Toiminnan kehittämiseen tarvitaan ideoita ja tietoa siitä, millaista toimintaa ihmiset kaipaavat. Kun on ideoita, keksitään yleensä myös tapa toteuttaa ne.

”Hallituksen tehtävä on löytää keinot, joilla hyvät ideat muutetaan käytännön toiminnaksi”, Swanljung linjaa.

Hallituksen jäsenet eivät saa kokouspalkkioita, vaan kaikki tekevät vapaaehtoistyötä. Harry Swanljung toivoo, että yhä useammat ihmiset tarttuisivat mahdollisuuteen tehdä vapaaehtoistyötä, ihan itsensä takia. Hän itse tekee vapaaehtoistyötä Setlementin lisäksi eri-

tyisesti lasten ja nuorten hyväksi mm. Rotary-järjestössä.

”Vapaaehtoistyön on todettu tuottavan iloa tekijälleen, koska hän voi omalla panostuksellaan tehdä toisen iloiseksi. Minun elämäni tuo iloa ajatus siitä, että ihminen saa Setlementistä sysäyksen parantaa elämäänsä.” □

Vaasan Setlementtiyhdistyksen hallitus Vasa Settlementförenings styrelse

Puheenjohtaja/ Ordförande
Harry Swanljung

Varapuheenjohtaja/ Viceordförande
Hellevi Lohva

Katri Viitasalo
Marja Ylisalmi
Tommi Lehtonen
Hanna-Kaisa Pernaa
Outi Klapuri
Sture Erickson
Sannasirkku Autio

Settlementiaatteen toivat Suomeen suomenruotsalaiset, Vaasan Settlementtiyhdistyksen hallituksen kaksikielinen puheenjohtaja Harry Swanljung muistuttaa. Vaasan kansainvälisyys heijastuu Settlementiinkin: Ihmisten kohtaamisissa puhutaan suomea, ruotsia, englantia ja monia muitakin kieliä.

Vasa Settlementförenings tvåspråkiga styrelseordförande Harry Swanljung påpekar att det var finlandssvenskarna som introducerade Settlementrörelsen i Finland. Att Vasa är internationellt avspeglar sig också på Settlementet: då människor träffas pratas det finska, svenska, engelska och också många andra språk.

”Settlementets uppgift är att betjäna människorna.”

Settlementet följer samhället med ett lyhört öra

Harry Swanljung har suttit i styrelsen för Vasa Settlementföreningen sedan 1992, och fungerat som ordförande i 16 år. Föreningens verksamhet har vuxit rejält sedan 1990-talet.

Då Harry Swanljung kom med i Settlementet var verksamheten kanske en tiondel av vad den är nu. Budgeten var 250 000 mk och nu är den 4 miljoner euro.

Trots den lilla budgeten gjordes stora investeringar: I Hemstrand byggdes vårdhemmet Hopearanta och lite senare byacentret Kultanummi i Korsnäståget. Kultanummi har bostadsservice för personer med mentala problem men fungerar också som en mötesplats för invånarna i området.

Projektet har varit nyttiga och viktiga, men styrelsens ordförande påminner om Settlementföreningens grundtanke:

”Innehållet är viktigare än väggarna”

Enligt Harry Swanljung har Vasa Settlementförening alltid lyssnat på sin omgivning med ”ett lyhört öra” och strävat till att erbjuda sådan verksamhet och service som övriga samhällsaktörer inte erbjuder. I det ligger styrkan i settlementverksamheten och det är också enligt den principen som verksamheten styrs i framtiden.

”Settlementets uppgift är att betjäna människor. Vi idkar inte affärsverksamhet, utan vi hjälper speciellt dem, som företag med ekonomiskt vinstsyfte kanske inte tycker det är lönsamt att producera tjänster åt.”

Verksamhet för pojkar, män, pappor

Vasa Settlementförening har traditionellt haft mycket verksamhet för mammor och flickor. Världen har förändrats och dagens pappor deltar i barnens och familjens vardag på ett helt annat sätt än t.ex. ännu på 1970-talet. Harry Swanljung tycker det är viktigt att Settlementföreningen allt mer tar i beaktan-

de pojkar, män och pappor då man planerar verksamheten. Papporna kan redan nu delta i olika förälder barngrupper, och i Settlementföreningen planerar man att börja med pojkarbete enligt samma modell som det redan fungerande flickarbetet.

Enligt styrelsens ordförande ser den 70-åriga Vasa Settlementföreningens möjligheter att fortsättningsvis göra ett gott arbete mycket bra ut. Settlementföreningens verksamhetsledare Kirsi Ikäheimonen arbetade tillsammans med Harry Swanljung redan, när numera pensionerade Swanljung, var chef för Verket för fosteran och utbildning på Vasa stad. Det effektiva arbetsparet kompletteras av en sammansatt styrelse, vars medlemmar har sakkunskap och livserfarenhet från många olika områden.

För att utveckla verksamheten behövs idéer och kunskap om hurdan verksamhet människor är i behov av. Bara man har idéer, kommer man nog vanligtvis på hur man skall förverkliga dem också.

”Styrelsens uppgift är att hitta lösningar för hur man förvandlar goda idéer till praktisk verksamhet”, linjerar Swanljung.

Styrelsens medlemmar får inga mötesarvoden, utan alla ställer upp som frivilligarbetare. Harry Swanljung hoppas att allt fler skulle gripa tag i möjligheten att göra frivilligt arbete, bara för sin egen skull. Själv arbetar han som frivillig förutom i Settlementet speciellt med barn och ungdom bl.a. inom Rotary-organisationen.

”Frivilligarbetet har konstaterats ge glädje åt utföraren, då hen med sin egen satsning kan göra någon annan glad. Jag gläds över tanken att från Settlementet får en människa impulsen att förbättra sitt liv”. □

Setlementin uusi työmuoto:

Päivi Vauto auttaa vankeja kohti päihteetöntä elämää

Vaasan Setlementin työntekijän Päivi Vauton työpaikka on tämän vuoden alusta ollut Vaasan vankila. Päivi auttaa päihdekuntoutusosaston vankeja kohti päihteetöntä ja rikoksetonta elämää.

Vaasan vankilan päihdekuntoutusosastolla on kuusi vankia. Päivi pyrkii antamaan heille työkaluja, joilla vangit voivat luoda itselleen tulevaisuuden, johon eivät enää kuulu rikokset, päihteet ja vankila. Vangit harjoittelevat Päivin kanssa uudenlaisia ajatusmalleja ja elämänhallintataitoja.

”Teen työtäni setlementtiliikkeen perusarvojen mukaan. Tärkeintä minusta on se, että olen ihminen ihmiselle ja kohtaan vangit tasavertaisina ihmisinä. Ei minulla ole oikeutta asettua heidän yläpuolelleen ja kuvitella olevani jotenkin heitä parempi”, Päivi kertoo.

Samantapaisia ajatuksia lieenee ollut setlementtiliikkeen perustajalla Samuel Barnettilla, kun hän auttoi Lontoon slummeissa eläviä köyhiä. Barnett ystävystyi köyhien kanssa ja keskusteli heidän kanssaan teekupposten äärellä. Päivi käyttää osittain samoja menetelmiä:

”Kahvilla, keksillä ja mehulla tehdään paljon asioita”, Päivi naurahtaa.

Yhteisöllisyys avartaa ajatuksia

Päivi on melko lyhyessä ajassa onnistunut luomaan päihdekuntoutusosastolle yhteisöllisyyttä. Se on aikaisemminkin vankilassa ollut **Leifin** mukaan harvinaista vankien keskuudessa.

”Normaalisti jokainen lusii vankilassa omaa tuomiotaan, ja elämä pyörii vain oman navan ympärillä. Tällä osastolla on erilaista, koska Päivi on saanut aika hienosti meidät avautumaan. Me juttelemme keskenämme ja välitämme toisistamme oikeasti”, Leif analysoi.

Petri ja Mika ovat samaa mieltä. Päivin ansiosta vangit ovat ymmärtäneet, että asioita voi tarkastella erilaisista näkökulmista. Vastikään Päivi on saanut ryhmänsä esimerkiksi huomaamaan, että vankilaan joutuminen on kova paikka myös vangin läheisille, ei vain vangille itselleen. Yhteisöllinen ryhmätyöskentely avartaa ajatusmaailmaa.

”Olen tajunnut täällä, miten tärkeää on suunnitella tulevaisuutta ja elää fiksummin”, Petri sanoo.

Vertaistuellalla on kaikkien kolmen mielestä suuri voima yhteisöllisyyden syntymisessä.

”Me puhalletaan kaikki yhteen hiileen”, Mika sanoo.

Leif, Petri ja Mika arvostavat Päivin tapaa kohdella heitä ihmisinä eikä vankeina.

”Me olemme tavallisia ihmisiä, joille on käynyt vahinko tai virhe. Siksi me olemme täällä. Mutta kaikilla meillä on tämän talon ulkopuolella perhe, koti, työ ja elämä.” □

Vankilatyö on Vaasan Setlementtiyhdistyksen uusi, rikosseuraamuslaitoksen aloitteesta syntynyt työmuoto. Päivi Vauto auttaa vankeja kohti elämää, johon ei kuulu päihteitä eikä rikoksia.

Katri Viitasalo

Tieto tuesta vahvistaa äitien luottamusta omaan selviytymiskykyyn

● Pikkulapsiperheiden äitien tekemät valinnat ja äitiys herättävät julkisuudessa kiinnostusta, paikoin myös huolta. Tuoreet uutiset kertovat ennätyksellisen alhaisesta syntyvyydestä ja siitä, kuinka syntyvyys on notkahtanut kuluneen vuosikymmenen aikana maassamme. Vuonna 2010 Suomessa syntyi vielä noin 60 000 lasta, mutta tilastot kertovat selkeästä laskusta.

”Alhainen syntyvyys voi olla yksi merkki siitä, että pikkulapsiperheiden ja erityisesti perheiden äitien elämäntilanteisiin, ratkaisuihin ja toimeentulon mahdollisuuksiin on tässä ajassa syytä kiinnittää erityinen huomio”, esittää Katri Viitasalo, joka on tarkastellut äitiyttä ja pikkulapsiperheen taloudellisia valintoja toimintamahdollisuuksien näkökulmasta.

Viitasalon väitöskirja *Äitien pyrkimykset ja toimintamahdollisuuksien valikko. Käsitteellinen tutkimus äitien taloudellisista toimintamahdollisuuksista* tarkastettiin 9.3.2018 Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa.

Äidit aktiivisesti mukaan yhteiskuntaan

Toimintamahdollisuuksien näkökulma korostaa yksilökohtaisten toimintamahdollisuuksien tärkeyttä hyvinvoinnille ja osallisuudelle. Kyse on siitä, että jokaiselle – myös pienten lasten äideille – tarjotaan tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja sen toimintaan.

”Tutkimuksen mukaan äitien toimintamahdollisuuksien kannalta kriittisiä kysymyksiä pikkulapsiperheessä ovat vanhempainvapaiden ja -vastuiden jakaminen, perhe-etuuksien taso ja äidin työllisyys”, selvittää Viitasalo.

Viitasalo huomauttaa, että äitien tekemät valinnat ovat silti aina yksilökohtaisia. Jokaisella äidillä on omat tavoitteet, toiveet, päämäärät ja lähtökohdat. Potentiaaliset valinnan vaihtoehtotkin ovat jokaisella erilaiset.

Samalla yksilökohtaiset valinnat ovat ympäröivän yhteisön arvojen ja sosiaalisten odotusten sävyttämiä. Pikkulapsiperheiden äitien odotetaan toimivan huolenpidon ja vastuullisuuden pyrkimysten puolesta. Pyrkimysten toteutuminen riippuu käytännöistä ja sopimuksista, joiden kautta äitiyttä tuetaan yhteiskunnassa.

Äideistä täytyy pitää huolta

Ratkaisevan tärkeää on kysyä, kuinka äideistä pidetään huolta heidän kohdatessaan vastoinikäymiä. Esimerkiksi työttömyys, avio- ja avoero sekä sairastuminen koskettavat lukuista joukkoa suomalaisia, myös pikkulapsiperheen äitejä.

Äitien luottamusta pärjäämiseen heikentää epävarmuus saatavilla olevasta tuesta ja mahdollisuudesta jakaa taloudellista taakkaa, kun elämä koettelee. Tieto tuesta ja siitä, ettei vastoinkäymistenkään kohdatessa jää yksin, voi parhaimmillaan vahvistaa ihmisen toimintamahdollisuuksia ja luottamusta omaan selviytymiskykyyn.

”Perhevapaaudistus on ajankohtainen toimenpidekokonaisuus, jolla yhteiskunta vaikuttaa merkittäväällä tavalla pikkulapsiperheiden äitien taloudellisiin toimintamahdollisuuksiin ja siihen, kuinka he kokevat luottamusta selviytymiseensä. Tällä voi nähdä olevan yhteyden myös siihen, missä määrin nuoret naiset rohkaistuvat äitiyteen”, Viitasalo arvioi.

Työtä ihmisten parhaaksi

● Vaasan Setlementtiyhdistys toimii Vaasan seudulla kansainvälisen setlementtityön arvoja toteuttaen. Olemme voittoa tavoittelematon yhdistys, ja haluamme tukea ihmisten elämänhallintaitoja, lisätä ihmisten välistä vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä.

Työtämme ohjaavat yksilön kunnioitus, erilaisuuden hyväksyminen, luottamus ihmisiin, tasa-arvon vaaliminen sekä heikompien auttaminen.

Toimintamuotoina ovat ruoka- ja asumispalvelut, perhetyö, veteraanityö, kuntouttava työtoiminta, erilaiset työllistämisen palvelut, kerhotoiminta sekä koululaisten iltapäivätoiminta.

Liity jäseneksi

Setlementin ovet ovat avoinna kaikille. Järjestämme paljon avointa toimintaa, jonne voi tulla etukäteen ilmoittautumatta. Setlementtiyhdistyksen toiminnassa mukana oleminen ei edellytä yhdistyksen jäsenyyttä. Mutta maksamalla **10 euron** hintaisen vuosimaksun tuet toimintaamme, ja Vaasan Setlementtiyhdistyksen jäsenenä voit osallistua samalla vuosimaksulla niin monen Setlementtiyhdistyksen kerhon toimintaan kuin haluat.

Bli medlem

Setlementets dörrar är öppna för alla. Mycket av vår verksamhet är öppen, och i den kan man delta utan förhandsanmälan. Du behöver inte vara medlem för att delta i Setlementföreningens verksamhet. Men genom att betala en årsavgift på **10 euro** stöder du vår verksamhet och som medlem i Vasa Setlementförening, kan du med en årsavgift delta i så många av Setlementföreningens klubbars verksamhet du vill.

**Jäsenmaksu maksetaan Vaasan Setlementtiyhdistyksen tilille.
Kirjoita viitteeksi: Jäsenmaksu ja oma nimesi.**

FI06 8000 1670 3531 69.

**Medlemsavgiften betalas in på Setlementföreningens konto.
Skriv som en referens: Medlemsavgift och ditt namn.**

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Setlementti on mukana ESR-hankkeessa Osallisuuden askeleet työllistymispoluille

Vaasan Setlementtiyhdistys on yksi viidestä osatoteuttajasta Vaasan kaupungin hallinnoimassa hankkeessa Osallisuuden askeleet työllistymispoluille. Hankkeen budjetti on 680 000 euroa, ja 75 prosenttia rahoituksesta saadaan Euroopan Sosiaalirahastolta.

● Hanke käynnistyi viime keväänä Ristinummen ja Vähäkyrön alueella. Tänä vuonna hanke on laajentunut maantieteellisesti, ja mukaan pääsevät nyt myös Palosaarella, Suvilahdessa, Vöyrinkaupungilla ja keskustassa asuvat vaasalaiset.

Osallisuuden askeleet työllistymispoluille -hanke on tarkoitettu työttömille, sairaseläkkeellä, kuntoutustuella tai ilman koulutuspaikkaa oleville naisille ja miehille. Kolmivuotinen hanke päättyy 30.4.2020.

”Yksi iso haaste hankkeessa on se, miten tavoitamme kaikki ne vaasalaiset, jotka hyötyisivät hankkeesta. Kaikkein heikommassa asemassa olevat eivät saa välttämättä mitään rahallista tukea, ja heidän löytämisensä on vaikeaa”, **Johanna Venäläinen** Vaasan Setlementtiyhdistyksestä kertoo.

Vaasan Setlementtiyhdistys järjestää hankkeessa matalan kynnyksen ryhmätoimintaa. Johanna Venäläinen ohjaa kahta ryhmää, joista toinen kokoontuu Ristinummen Kyläkeskuksessa ja toinen Vähäskyrössä.

Ryhmissä opetellaan arjen hallintaa ja pitämään huolta omasta hyvinvoinnista, harjoitellaan valmistamaan terveellistä ruokaa sekä parannetaan sosiaalisia vuorovaikutustaitoja. Tavoitteena on löytää yksilön omat voimavarat ja vahvistaa hänen itsetuntoaan ja päästä vähitellen kiinni työelämään esimerkiksi työkokeilun kautta.

”Autan parhaani mukaan ryhmäläisiä askelissa kohti työllistymistä”, Johanna sanoo ja kertoo kahden ryhmäläisen siirtyneen jo eteenpäin työllistymisen polulla.

Ryhmiiin otetaan uusia jäseniä. Vapaita paikkoja voi tiedustella:
Johanna Venäläinen
Vaasan Setlementtiyhdistys
puh. 040 589 4559
johanna.venalainen@vaasansetlementti.fi

Vapaaehtoisissa on Setlementin voima

Vapaaehtoiset työntekijät ovat olleet setlementtiliikkeen perustamisesta lähtien korvaamattoman tärkeitä setlementtityölle. Heidän panoksensa ansiosta setlementtiä on levinnyt ympäri maailmaa ja elänyt nykypäiviin saakka.

Vaasan toiminnassa on ollut alusta asti iso joukko innostuneita vapaaehtoisia, erityisesti kerhonohtajina. Lisää vapaaehtoisia kaivataan silti toimintaan mukaan! Olisitko halukas antamaan setlementtityölle pienen palan aikaasi?

Tule mukaan

- Voit tulla tekemään töitä lasten, nuorten, aikuisten tai vanhusten parissa oman mielenkiintosi mukaan.
- Onko sinulla esimerkiksi jokin käsityö- tai kädentaito, jonka voisit ja haluaisit opettaa muillekin?
- Tai mielenkiintoinen harrastus, joka voisi kiinnostaa muitakin? Tai ojenna muuten vain auttava kätesi ja tule mukaan.

Kysy lisää ja ilmoittaudu:

kansalaistoiminnan koordinaattori Anne Kytölä,
anne.kytola@vaasansetlementti.fi, 040 621 1737.

Kalaruoat maistuvat ruokailijoille

Työttömät ja eläkeläiset voivat käydä syömässä edullisesti Palosaaren Setlementtikeskuksessa ja Ristinummen Kyläkeskuksessa arkisin klo 11-13.

Palosaaren keittiössä valmistetaan joka arkipäivä 80-100 ruoka-annosta ja Ristinummella 60-90 aterialla. Molemmissa paikoissa ruokailijoiden mieleen ovat erityisesti kala- ja kokoliharuokat. Ruokalistat julkaistaan setlementti-yhdistyksen internet-sivuilla www.vaasansetlementti.fi.

Setlementtikeskuksen keittiössä valmistetaan myös veteraaneille kotiin vietävä ruoka sekä hoivakoti Hopearannan asukkaiden ruokat. Kultanummen asukkaiden ruokat valmistetaan Kyläkeskuksen keittiössä.

Vaasan Setlementtiyhdistyksen 70 vuotta

1940- ja 1950-luvut

PALOSAAREN TYÖKOTIYHDISTYS asettaa 1948 työvaliokunnan, jonka tehtävä on järjestää iltakerhotoimintaa Vaasan nuorisolle. Kerhotoiminta alkaa Huvilakatu 1:ssä vapaaehtoisin voimin. Ensimmäisessä nuorten kerhossa 13.4.1948 katsotaan elokuva Meidän sakki. Ensimmäinen kesäleiri järjestetään Sundomissa kesällä 1949. Vaasan Setlementtiyhdistyksen perustava kokous pidetään 4.2.1950 ravintola Ernstissä. Yhdistys rekisteröidään seuraavana vuonna ja siitä tulee valtakunnallisen Setlementtiliiton jäsen.

1960-luku

HUVILAKATU 1:n kauan suunniteltu ulkokuorjaus toteutetaan vuonna 1961: korjataan vuotava katto, lahoja seinähirsiiä vaihdetaan uusiin ja talo maalataan keltaiseksi. Palosaaren Työkotiyhdistys lopettaa toimintansa 1966, ja sen varat siirretään Vaasan Setlementtiyhdistykselle. Vuonna 1969 perustetaan yhdistyksen oma jalkapallojoukkue VaSy, joka sijoittuu heti oman lohkonsa toiseksi Palloliiton Vaasan piirin karsintasarjassa.

1970-luku

KERHOTOIMINTA Huutoniemen ja Suvilahden kaupunginosissa alkaa. Uutena toimintamuotona käynnistyy eläkeläisten päiväkotitoiminta vuonna 1971. Marraskuussa 1972 Vaasassa pidetään valtakunnalliset Setlementin työntekijöiden neuvottelupäivät ja syyskokous. Saman vuoden taiteellinen kohokohta Vaasassa on Setlementtiyhdistyksen järjestämä oopperalaulaja Anita Välikin kirkkokonsertti. Lokakuussa 1973 Vaasan kaupungintalossa vietetään vaasalaisen setlementti-toiminnan 25-vuotisjuhlaa. Maija Rouhiainen (myöhemmin Nyystilä) valitaan Seppo Ylä-Monosen jälkeen uudeksi toiminnanjohtajaksi 1976.

1980-luku

VAASASSA JÄRJESTETÄÄN valtakunnalliset äitipäivät, jotka kokoavat kaupunkiin 450 osallistujaa Suomen eri setlementeistä. Uusi toimintamuoto, 3-6 -vuotiaiden leikkikerho aloittaa 1983. Huvilakatu 1:n tiloja kunnostetaan. Vuonna 1987 Huvilakatu 1 liitetään kaukolämpöverkkoon ja talon lämmittäminen koksilla loppuu. 1989 perustetaan lasten tanhukerho ja tyttöjen posliinimaalauskerho. Poikien pienoismaaliaskartelokerho aloittaa toiminnan vuosien tauon jälkeen. Setlementin järjestämä Runon ja laulun ilta Palosaaren kirkossa vetää kirkon täyteen väkeä.

1. Setlementtikeskusten talo Huvilakadulla on rakennettu vuosina 1908-1910, ja sitä on remontoitu useaan kertaan.

2. Lennokkikerholaisia 1970-luvulla

3. Aulin ja Eijan musiikkiliikuntakerho 1970-luvulla

4. Setlementtiyhdistyksen tanhukerholaisia

5. Setlementtiyhdistyksen päiväkerholaisia

1990-luku

1990-LUKU ON voimakasta kasvun aikaa. Setlementti reagoi nopeasti kasvavaan työttömyyteen ja aloittaa työttömien ateriapalvelun vuonna 1992. Uusi toimintamuoto on perhekahvila. Tutun Tupa aloittaa toimintansa syksyllä 1992. Setlementtitalossa tehdään kuntokartoitus, ja Raha-automaattiyhdistys antaa talon peruskorjaamiseen 800 000 markkaa. Hoivakoti Hopearanta vihitään käyttöön 1995. 1996 setlementtitoiminta käynnistyy Gerbyssä, Hellaksen hiihtomajalla. Vaasa liittyy valtakunnalliseen Rikosuhripäivystystoimintaan Vaasan Setlementtiyhdistyksen aloitteesta. Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta käynnistyy kokeiluna 1998. Kyläkeskus Kultanummen rakentaminen alkaa toukokuussa 1999.

2000-luku

KYLÄKESKUS KULTANUMMI valmistuu 29.2.2000 ja pari vuotta myöhemmin se pääsee pilotiksi Suomen Setlementtiliiton laatuohjelmaan. Setlementtitoiminnalle löydetään Gerbyssä omat tilat, ja Vestis aloittaa toimintansa uuden kaupan naapurissa. Setlementti Vestis toimii käynnistävänä voimana ja tuottajana, kun Gerby-Västervikin asukkaat toteuttavat näytelmän pyykkäri Hannasta. Näytelmää esitetään kahtena kesänä luonnossa: näyttelijät ja yleisö vaeltavat Hannan tuvalta Kylälammelle ja takaisin näytelmän tapahtumien edetessä. Maahanmuuttajanaisten illat aloitetaan Vestiksessä ja Kyläkeskus Kultanummissa 2004. Seuraavana vuonna Vaasassa järjestetään valtakunnallinen Rikosuhripäivystyksen seminaari. Tutun Tuvan vuokrasopimus päättyy ja toiminta päättyy 2006. Yhdistys luopuu Rikosuhripäivystyksen koordinoijan tehtävistä, ja SPR:n suomalainen osasto ottaa tehtävän hoitaakseen.

2010-luku

VAAKAN SETLEMENTTIYHDISTYS osallistuu useisiin seminaareihin, joiden aiheena on huoli köyhyydestä. Ristinummen Kultanummissa vietetään 10-vuotisjuhlaa vuonna 2010. Hopearannan vastaava hoitaja Kaarina Fränti jää eläkkeelle ja saa Vuoden vanhustyöntekijän palkinnon. Vestis juhlii 15-vuotista toimintaansa vuonna 2011 ja saa Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton myöntämän valtakunnallisen kansalaistoiminnan palkinnon. Setlementtiliiton Uusi paikallisuus -hanke käynnistyy, pilottialueena Palosaari. Setlementin perhetyö organisoidaan yhdeksi kokonaisuudeksi erillisten projektien sijaan. Yhdistys ostaa Vestis-talon omakseen vuonna 2012. Kirsi Ikäheimonen aloittaa toiminnanjohtajana 2014 Maija Nyystilän jäädessä eläkkeelle.

TEKSTI Anne Kytölä KUVA Anita Kataja

Talo oli jo ennen yhdistystä

● Setlementtikeskuksen talo Palosaarella, Huvilakatu 1:ssä, rakennettiin lahjoitusvaroilla ja talkoina vuosina 1908-1910, lähes 40 vuotta ennen kuin setlementtitoiminta alkoi Vaasassa. Talon suunnitteluun ja rakentamiseen osallistui kolme yhdistystä: Lasten seimiyhdistys, Kansanopistoyhdistys ja Palosaaren Työkotiyhdistys – Arbetshemmet för betlande barn på Brändö.

Talon piirustukset saatiin lahjoituksena arkkitehti Alfred Wilhelm Stenforsilta, jonka piirustusten mukaan Vaasaan oli aikaisemmin rakennettu muun muassa Kauppahalli,

Vaasan Villatavaratehdas, Kipinän talo Hoivioikeudenpuistikolla ja kaupunginteatteri. Yhtä aikaa Setlementtikeskuksen talon kanssa Palosaarelle nousi toinenkin Stenforsin luomus, Palosaaren kirkko.

Talo rakennettiin siksi, koska tarvittiin paikka, jossa palosaarelaiset lapset saisivat oleskella sillä aikaa, kun heidän vanhempansa olivat töissä. Palosaaren Työkodin toiminta käynnistyi aluksi väliaikaisissa tiloissa, mutta vuonna 1908 yhdistykseen liittyi rouva Emilie du Pont, joka ryhtyi tarmokkaasti hankkimaan Työkodille ja vuonna 1902 perustetulle lastenseimelle omia tiloja. Uusiin tiloihin muutettiin maaliskuun ensimmäisenä päivänä 1910.

Aluksi talossa kävi päivittäin noin sata lasta syömässä ja tekemässä käsi- ja puutöitä.

1940-luvulla lapsia kävi päivittäin jopa 400. Vuonna 1952 lasten ruokailu siirtyi Palosaarelle rakennettuun uuteen kansakouluun. Vuonna 1966 Palosaaren Työkotiyhdistys lopetti toimintansa, ja sen varat siirtyivät Vaasan Setlementtiyhdistykselle.

Sota toi Hangon pojan Vaasaan

Vaasan Setlementtiyhdistyksen hallituksessa 18 vuotta 1950- ja 1960-luvuilla toiminut **Holger Strandberg** tuli ensimmäisen kerran Vaasaan syksyllä 1944. Hangosta kotoisin olevalla nuorella miehellä olivat takana taistelut Syvärin rintamalla. Holger Strandberg oli saanut käteensä lääkintä-alipuseerin laukun, kun joukot olivat lähteneet vetäytymään Syväriltä.

”Peräännyimme pitkin Laatokan itärantaa. Minun oli otettava vastuu ja kerrottava lääkintämiehille, kenet haavoittuneista he ottavat mukaan ja kenet jättävät. Oli pakko arvioida, kenellä oli mahdollisuudet selvitä hengissä ja kenellä ei. Siellä haavoittui ja kaatui paljon miehiä. Olin täyttänyt juuri ennen juhannusta vasta 20 vuotta.”

Hoitajana Vaasan varuskuntasairaalassa

Strandberg hoiti Vaasan varuskuntasairaalassa kulkutautipotilaita ja odotteli pääsyä siviiliin. Olisi pitänyt päästä lukemaan ylioppilaskirjoituksiin.

Sodan takia koulu- ja sotilasviranomaiset olivat vuonna 1943 päättäneet, että sotilaille järjestetään erityisiä sotilasylioppilaskirjoituksia kolme kertaa vuodessa: maaliskuu-, heinä- ja marraskuussa. Holger Strandbergin ylioppilaskirjoitukset olivat heinäkuussa.

”Kirjoitin ylioppilaksi, mutta ei sitä juhlistettu siihen aikaan. Ei sellaiseen ollut mahdollisuuksia.”

Töiden kautta Setlementin hallitukseen

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen Strandberg opiskeli ekonomiksi Hankenissa. Valmistuttuaan hän etsi töitä Vaasasta. Kirjeet lähtivät Strömbergille, Wärtsilään ja Vaasan Puuvillatehtaalte. Strömberg vastasi ja toivotti Strandbergin tervetulleeksi toimistopäällikön tehtäviin.

Strandbergin side Vaasan Setlementtiyhdistykseen syntyi työpaikan kautta. Strömbergin johtaja Bertel Långhjelm pyysi vai-

Tässä talossa ei kuule koskaan pahaa sanaa, vaan kaikki ovat ystävällisiä ja auttavaisia, Setlementikeskuksessa aina tiistaisin veteraanien tapaamisissa käyvä Holger Strandberg kehuu.

monsa ehdotuksesta Strandbergia mukaan Setlementin hallitukseen.

”Se oli minulle kunnia, koska olin kuitenkin verraten nuori vaasalainen.”

Yhdistyksellä oli jatkuva pula rahasta

Setlementtiyhdistystä vaivasi tuohon aikaan jatkuva rahapula. Huvilakadun kiinteistön korjaamiseen ei ollut varaa, ja Strandberg joutui ainakin kerran suorastaan kerjäämään rahaa toiminnanjohtajan palkkaan.

”Aina kun tapasin jonkun ihmisen, jonka arvelin voivan auttaa, rohkenin kääntyä hä-

nen puoleensa. Kerran tapasin Vaasan Säästöpankissa vanhan koulutoverini, rakennusliike K. E. Nymanin omistajan vaimon, rouva Anja Nymanin, ja kysyin, voisiko hän auttaa, kun meillä ei ole varaa maksaa toiminnanjohtajan palkkaa. Jopa näin röyhkeä olin. Rouva Nyman auttoi ja maksoi rahat heti. Kyllä me häntä sitten kiitimme myöhemmin oikein kirjallisestikin”, Holger Strandberg muistelee.

Strandberg jätti Vaasan Setlementtiyhdistyksen hallituspaikan, kun hänen toinen vapaaehtoistyön kohteensa, SPR, halusi hänet valtakunnallisiin luottamustehtäviin. □

Vaasan Setlementillä on edessään merkittävä taival

Haluan tervehtiä koko maailmanlaajuisen setlementtiliikkeen puolesta 70 vuotta täyttävää Vaasan Setlementtiä. Työnne, toimintanne ja elämänasenteenne kelpaavat esimerkiksi meille kaikille. Lämmin kiitos kaikesta tähänastisesta.

● Mennyttäkin enemmän kiinnostavaa on se, mitä setlementti tekee Vaasassa seuraavat 70 vuotta. Kuluneiden vuosikymmenten aikana maamme ja maailmamme ovat muuttuneet paljon. Vaasan setlementin syntyvaiheissa toinen maailmansota oli hiljattain päättynyt. Maamme oli köyhä, sotakorvauksia sisukkaasti maksava, syrjäinen idän ja lännen välimaastossa kuin ihmeen kaupalla itsenäisyytensä säilyttänyt pieni valtio.

Sittemmin Suomen matka on jatkunut niukkuuden ja uurastuksen vuosien jälkeen kohti hyvinvointivaltion vuosikymmeniä. Niiden kautta on kuljettu monien lamakausien kautta kohti monikulttuurista ja moniarvoista yhteiskuntaa. Suomen olemassaolo ei ole uhattuna. Me olemme saavuttaneet oman erityisen asemamme pohjoisena hyvinvointiyhteiskuntana. Hyvinvointiyhteiskunta näkee valtion, kuntien ja maakuntien roolin olennaisena, mutta eivät ainoina hyvinvoinnin tuottajina. Kansalaisten äänen kuulemiseen, paikallisen päätöksenteon vahvistamiseen, puoluepoliittisista suhdanteista riippumattomiin pitkiin kehityslinjoihin, eettisesti ja moraalisesti kestäväan palvelutuotantoon ja ihmisarvon vankkumattomaan puolustamiseen yhteiskunta tarvitsee kansalaisia ja heidän järjestäytymistään. Järjestöjä. Siis meitä.

Vaasan Setlementillä on oma erityinen paikkansa nykyisen ja tulevan Suomen

rakentumisessa. Eikä vain Suomen, vaan kansainvälisen setlementtiperheen jäsenenä koko maailman. Merkit ovat hyvät. Juurevasti paikallisena, toimintojaan päivittävänä ja uudistavana sekä ihmisoikeuksien vankkumattomana puolustajana Vaasan Setlementillä on edessään merkittävä taival. Suomalaista setlementtityötä ajatellen Vaasan Setlementillä on yksi aivan erityinen tehtävä. **Ruotsinkielisen väestömme parissa tehtävä setlementtityö kaipaa pioneeria ja tienavaajaa.** Avauksia Vaasassa on jo tehty ja lisää toivotaan. Kaksikielisyyden ja muun

kulttuurisen rikkauden vahvistaminen ovat setlementtityön perustehtäviä. Tulevaisuudessa enenevässä määrin.

Ei ole sattumaa, että Suomen Setlementtiliitto perustettiin juuri sisällissodan vuonna 1918. Kaikista sodista sisällissota on hirvittävin. Se on repinyt kansakunnan sydämen verille vuosikymmeniksi, kokonaiseksi vuosisadaksi. Juuri perustetun Setlementtiliiton ensimmäinen tehtävä oli sodan jälkeensä jättämän henkisen, sosiaalisen, sivistyksellisen ja moraalisen tuhon korjaaminen. Tärkeämpää kuin syyllisten osoittaminen on ollut vuoropuhelun, sovinnon ja rauhan rakentaminen. Ne ovat kansan, valtion ja lopulta koko maailman säilymisen kannalta olennaiset seikat. Työ jatkuu.

Samalla, kun lämpimästi onnittelen Vaasan Setlementtiä, onnittelen vaasalaisia ja Vaasan kaupunkia. On arvokasta, että teillä on lähipiirissänne toimija, jonka arvopohjaan voitte luottaa. **Kansalaisyhteiskunnan rakentajana ja palveluntuottajana Vaasan Setlementillä on sydän paikallaan.**

Pentti Lemmetyinen
toimitusjohtaja
Suomen Setlementtiliitto ry

Vaasan Setlementin entinen toiminnanjohtaja Maija Nyystilä:

Setlementti oli paras korkeakouluni

Maija Nyystilä oli Vaasan Setlementin toiminnanjohtaja vuodesta 1976 eläkkeelle jäämiseensä asti tammikuuhun 2014. Erilaisten, eri-ikäisten ihmisten parissa työskentely oli antoisaa ja opettavaista.

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Maija Nyystilästä piti alun perin tulla historianopettaja. Mutta sitten Vaasan Setlementille etsittiin toiminnanjohtajaa. Maija ei tuolloin vielä tiennyt kovin paljon setlementtityöstä, mutta järjestötyö kiinnosti häntä. Siksi hän etsi käsiinsä kaiken mahdollisen tiedon setlementtiaatteesta.

Huolellinen valmistautuminen kannatti, vaikka työpaikkahaastattelussa joku epäili, olisiko nuoresta työstä suuren vastuun kantajaksi.

”Vastasin, että se puute korjaantuu päivä päivältä”, Maija naurattaa.

Setlementillä oli oma jalkapallojoukkue

Vaasan Setlementin toiminta oli 1970-luvulla keskittynyt vielä paljolti Palosaaren kaupunginosaan. Palosaarella asui paljon tehtaiden työntekijöitä, ja Setlementin yhtenä tärkeänä tehtävänä oli tarjota harrastusmahdollisuuksia heille ja heidän perheensä senilleen mummosta pikkulapsiin.

”Meillä oli muun muassa oma jalkapallojoukkue”, Maija muistelee.

Vaasan Setlementti toimi Maijan uran alkuvuosina suurimmaksi osaksi vapaaehtoisten työpanoksella – vain toiminnanjohtaja oli palkattu työntekijä. Setlementin vapaaehtoiseksi työntekijäksi pääseminen oli pa-

losaarelaisille kunnia-asia ja perinne: monen isommat sisarukset tai omat vanhemmat olivat pitäneet Setlementin kerhoja.

”Oven takana oli pitkät jonot ihmisiä jonottamassa, kun toimintakausi syksyllä alkoi. Kerhonvetäjäksi pääsemisestä oikein kilpailtiin”, Maija kertoo.

Rahat piti ansaita joka vuosi uudelleen

Toiminnanjohtajan tehtäviin kuului muun muassa varmistaa Vaasan Setlementin toiminnan jatkuvuus. Työlle oli löydettävä rahoittajia. Maija Nyystilän aloittaessa toiminnanjohtajana, Setlementin toimintaa rahoittivat seudun teollisuusyritykset. Rahaa tuli myös yksityisiltä lahjoittajilta.

Kun teollisuuslaitokset yksi toisensa jälkeen sulkiivat toimintojaan Vaasassa, rahaa oli etsittävä muista lähteistä.

”Se oli jatkuvaa kamppailua olemassaolosta. Päässä surisi yötä päivää erilaisia strategioita”, Maija huokaa.

”Kerhonvetäjäksi pääsemisestä oikein kilpailtiin.”

Liika sääntely syö resursseja toiminnalta

Toimintaa piti koko ajan myös uudistaa, koska rahoittajat eivät halunneet rahoittaa vuosi vuoden jälkeen samanlaisena jatkuvaa toimintaa, vaikka se olisi osoittautunut hyödylliseksikin.

Avustusten hakeminen oli entisaikaan helpompaa kuin nykyään. Ennen riitti keskustelu esimerkiksi kaupunginjohtajan kanssa, kun nyt tarvitaan nippu hakemuksia ja raportteja etuja jälkikäteen.

”Sääntelyn lisääntyminen on ristiriitaista, koska ihmiset ovat entistä koulutetumpia. Ylenmääräinen valvonta syö resursseja itse toiminnalta”, entinen toiminnanjohtaja kritisoi.

1990-luvulla alkoi vilkas rakentaminen

Toiminnanjohtaja ryhtyi hankkimaan yhdistykselle pientä osakesalkkua kuultuaan tokaisun, jossa harmiteltiin Vaasan Setlementin olematonta tasetta.

”Minä olin niin humanisti, etten edes ymmärtänyt, mitä se tarkoitti, jos taseessa ei ole mitään. Mies sitten valisti minua kotona, ja sanoi, että olemme köyhiä kuin kirkonrotat.”

1990-luvulla Vaasan Setlementti alkoi rakentaa asuntoja. Ensin valmistui 1992 Mäntyhovi yhdessä kaupungin kanssa, sitten nuorten asuntoja 1993, Hopearanta 1995 ja

vuonna 2000 asumisyksikkö ja kyläkeskus Kultanummi Ristinummele.

Rakennusprojektien johtaminen oli humanistille uutta, mutta hän ajatteli, että ihmisethän niitä rakennuksiakin rakentavat. Toiminnanjohtaja tuumi, että neuvoo kysymällä varmaan päästään eteenpäin.

”Mitä enemmän kysyin, sitä enemmän sain neuvoja.”

Setlementtiä tarvitaan aina

1980-luvun yltäkylläisinä vuosina toiminnanjohtajan mieleen hiipi joskus epäily,

tarvitaanko settlementtiliikettä enää hyvinvointivaltiossa. Sitten tuli 1990-luvun lama ja suuret työttömien joukot. Tarvittiin jälleen ihmisiä, jotka pitävät heikompien puolta.

”Setlementtiä tarvitaan aina! Yksinäisyys on tämän päivän yhteiskunnassa suuri ongelma, enkä usko, että se somemaaailmassa ratkeaa. Setlementin punaisena lankana on aina ollut ihmisen kohtaaminen kasvoista kasvoihin. Sitä tarvitaan nytkin”, Maija painottaa. □

Kohtaamiset erilaisten ihmisten kanssa opettivat minulle elämästä enemmän kuin mitkään muut opinnot. Kävin Vaasan Setlementissä elämäni parhaan korkeakoulun, entinen toiminnanjohtaja Maija Nyystilä sanoo.

Setlementtiliike syntyi Englannissa

● Setlementtiliikkeen juuret ovat 1880-luvun Englannissa. St. Juden kirkkoherra **Samuel Barnett** halusi auttaa kurjissa Itä-Lontoon slummeissa asuvia työläisiä, mutta hän koki, ettei kirkon tapa auttaa ihmisiä almuja antamalla johda mihinkään. Barnettin mielestä rikkaiden ei pitäisi antaa köyhille rahaa, vaan todellista vaurautta: tietoa, luonnetta ja onnellisuutta.

Barnett sai avukseen 50 ylioppilasta, jotka muuttivat köyhälistökortteleihin. Tästä uusi liike sai nimensä; englanninkielinen verbi settle tarkoittaa muun muassa asumaan asettumista. Ensimmäinen setlementtikeskus, Toynbee Hall, perustettiin 1884, ja se toimii edelleen Lontoon East Endissä.

Suomen setlementtiliikkeen uranuurtajat olivat **Alli Trygg-Helenius** ja **Sigfrid Sirenus**. Trygg-Helenius tutustui setlementtialtteen Yhdysvalloissa ja perusti Helsingin Sörnäisiin Kansankodin työväestön henkisen ja sosiaalisen elämän keskuksiksi. Sirenus omaksui setlementtialtteen Lontoossa työskennellessään siellä merimiespappina 1900-luvun alkupuolella.

Setlementti on avoin kaikille

Suomalainen setlementtityö täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Setlementtityö pyrkii edistämään yhdenvertaisuutta, moniarvoisuutta ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Toiminta perustuu yksilön kunnioittamiseen ja heikompien tukemiseen, ja kaiken lähtökohdana on luottamus ihmisiin ja heidän voimavaroihinsa.

Setlementin työ on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta ja voittoa tavoittelematonta.

Setlementti toimii vauvasta vaariin -periaatteella, ja ovet ovat avoinna kaikille.

Muistelmia alkutaipaleelta

Olipa kerran – toisinaan tuntuu, että se oli kauan, kauan sitten – toisinaan sen muistaa kuin eilispäivän – sen hetken, jolloin setlementtimme ensimmäistä kertaa avasi ovensa kerholaisille. Siihen aikaan ei ollut vielä telkkaria, joten ilmoittamamme elokuvaesitys oli vetävä ja kokosi poikien huoneen täpötäyteen nuorta joukkoa, joka riemulla seurasi ”meidän sakkimme seikkailua” valkokankaalla.

Seuraavana iltana kokoonnuimme leikkien ja kilpailujen merkeissä. Eräältä pojalta ratkesi housut suolasäkkiä punnitessa, mutta tuskin hän sitä itse muistaa, ja housut kursittiinkin kokoon saman tien.

Alkutaivalta jatkettiin pyöränkorjauskurssilla, jossa kahdesta pätevästä ohjaajasta huolimatta eheistäkin pyöristä tuli korjattavia. Postimerkkikerhon illoissa huutokauppoineen oli päiväkirjan mukaan n. 100 kerholaista. Askarteluilloissa tytöt ja pojat innostuneesti valmistivat itselleen lähestyvää vappua varten vappukepit ja -viuhkat. Oli kerhotyömme hapuileva alku. Oli kevät 1948.

Nimimerkki Kj e.v.p. Toveripiiri – Kamratringen-lehdessä no. 16, 1965-66.

Kerhoilta

Olemme kokoontuneet kerhotalomme pihamaalle kello kuudeksi. Siinä juttelemme päivän tapahtumista ja varsinkin koulussa tapahtuneista kommelluksista. Hiukan yli kuuden kerhonohtajamme tulee avaamaan oven ja päästää meidät sisään. Menemme askarteluhuoneeseen, sillä meillä on tekeillä sukellusveneet, jotka käy kumimoottorilla.

Askarteluhuone on melko tilava. Siellä on pöytiä ja tuoleja, 2 höyläpenkkiä ja hyvät työkalut. Meitä on kaikkiaan 7 kerholaista meidän kerhossamme. Kerhonohtajamme nimi on Raimo ja mukavampaa kerhonohtajaa ei löydy varmasti mistään. Raimo pitää nimihuudon, mutta tällä kerralla on kaikki mukana. Haemme työkalut ja sukellusvenetekeleet kaapista ja alamme taas työskennellä. Ilta kuluu kuin siivillä. Kuulemme kellon lyövän 8. Eräs laittaa työkalut kaappiin, toinen siivoo lattiaa. Sanomme Raimolle näkemiin ja lähdemme kotiin kukin kehuen työtänsä hyväksi. Kotimatalla puhutaan, että kunpa tämä kerho olisi edes kaksi kertaa viikossa, niin olisi vielä mukavempaa kuin nyt.

Erik & Risto, Toveripiiri-Kamratringen-lehti No. 9, 1958-1959

”Meillä on suuri nahkatakusten joukko, joka osaa täällä kyllä hyvin käyttäytyä, eikä valittamisen aihetta ole ollut.”

Margareta von Pfaler kertoi toimittajille 1961 esitellensä Setlementin toimintaa

”Setlementtiaate ei muutu ajan mukana. Perusnäkökohdat ihmisyydestä ja palvelimisesta tulevat aina säilymään. Ainoastaan aatteen toteutuminen mukautuu ajan vaatimuksiin.”

Toiminnanjohtaja Seppo Ylä-Mononen 20-vuotishistoriikissa

Vasa Settlement i går

Settlementsidén – idén om det sanna människovärdet, om gemenskap människor emellan – är en eld, som tänds och tändes, en hjärtats eld. I Vasa hade den redan år 1945 tänts i några hjärtan, och det föreföll som om dess budskap borde spridas som en löpeld över hela staden, då settlementsidéns veteraner Sigfrid Sirenius och Aaro Tolsa kom och förkunnade den här. Så blev dock

ej fallet. Åren gick och det såg ut som om settlementsidén hade fallit i glömska. Men lågan hade inte slocknat. Idén levde kvar och bidade sin tid. Våren 1948 var tiden mogen för en liten lägereld, för vilken Arbetshemmet i Brändö erbjöd rum.

Margit Häggblom, Vasa Settlement 20 år

Verksamhetsåret 1968 betydde en mångsidig och uppbyggande period i Vasa Settlements liv. De arbetsområden, till vilka Vasa Settlement under årens lopp sökt sig, syns alltjämt vara aktuella, och det gångna året står som ett övertygande bevis på att settle-

mentet faktiskt behövs i Vasa. Det växande förtroende, som kommit settlementet till del från såväl privata som sammanslutningar, har varit en god uppmuntran för settlementfolket.

Timo Rusama, Årsberättelse 1968

10-åriga åldringen

Nu har 10 år förflutit i en gemensam, innerligt trevlig samvaro inom vår Åldringsgrupp. Alla dessa år har varit innehållsrika och av stor betydelse för oss var och en. Vid brasan i Settlementet, vårt klubbhem, har vi stortrivts.

Senaste år blev det ingen längre resa för oss. Men under en bussfärd genom Vasa med omnejd fick vi lära känna och se många nya fina byggnader, som kommit till. Färden slutade med en kaffestund på Vasa finaste och nyaste bar, som just öppnats.

Nu går vi och drömmer om en resa i sommar. Vart det blir, är vi ej säkra om ännu, men att den skall bli av, tror vi, och att den skall bli lyckad, det hoppas vi.

Gerda, Toveripiiri-Kamrateringen-tidningen No. 14, 1963-64

Uskalla sytyttää INTOHIMOSI!

VAA SA_ O PIS TO_

Valikoimasta se ei jää kiinni, nimittäin oman harrastuksen löytäminen. Hinnoltaan huokea ja lyhyitäkin kursseja tarjoava Vaasa-opisto kumoaa jokaisen tekosyn ja kutsuu juuri sinut tutustumaan kursseihin jotka tarjoavat houkuttelevan vaihtoehdon sohvalla makoilulle! Tarjoamme oppilaillemme niin klassikoita kuin uusia kiinnostavia taiteenlajeja. Oppia voit omaksi iloksesi tai hyödyntää taitojasi työelämässä. Opi mitä haluat, tee sitä mistä nautit. Uskalla sytyttää intohimosi! Pakko ei kuulu sanavarastoomme.

Tavoittele hyvää mieltä ja innostu arjesta!

www.vaasa.fi/vaasa-opisto

”Meitä oli pitkä pöytä
täynnä nuoria naisia,
kun aloitimme.”

*Pirkko Kesäläinen on opettanut posliinin-
maalausta pian 60 vuotta.*

Setlementti saa Pirkon tiistait

Pirkko Kesäläinen oli 1950- ja 1960-lukujen taitteessa nuori nainen, kun Vaasan Setlementtiin etsittiin taitavaa ihmistä posliininmaalaukserhojen perustajaksi ja opettajaksi.

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Setlementin silloinen johtaja **Seppo Ylä-Mononen** soitti opettajalleni ja kyseli sopivaa ehdokasta. Minua vähän epäilytti, osaanko minä, kun olin maalannut posliinia vasta nelisen vuotta, Pirkko kertoo.

Opettaja **Anna-Liisa Inkiläinen** tiesi oppilaansa kyvyt, ja niin käynnistyi Pirkon vuosikymmenien pituiseksi kasvava ura Vaasan Setlementin vapaaehtoistyöntekijänä.

”Jos minulla on jotakin annettavaa, niin minähän annan”, Pirkko naurahtaa.

Siitä lähtien Setlementti on saanut Pirkon kaikki tiistait. Hän opettaa posliininmaalauksia ensin aamupäiväryhmälle, sitten iltaryhmälle. Päivä saattaa hyvässä seurassa ja mielenkiintoisten töiden parissa venyä yhteentoista asti.

”Meitä oli pitkä pöytä täynnä nuoria naisia, kun aloitimme. Moni on mukana edelleen, ja meillä on kauhea ikävä niitä, jotka ovat poistuneet joukostamme tai eivät jaksakaan enää sairauden takia maalata”, Pirkko kertoo.

Koukuttava harrastus hyvässä seurassa

Päiväryhmässä maalaavat **Arja Örn, Maija Helin ja Sirkka Koskela** sanovat, että heitä vetää paikalle tiistai toisensa perään erityisesti toisten posliininmaalareiden seura. Vuodet ovat muovanneet naisista ystäviä.

Pirkko on hyvä opettaja, koska hän antaa tilaa meidän luovuudellemme, mutta auttaa heti, kun apua tarvitaan, Arja Örn kehuu.

Hyvä seura se meidät tänne houkuttelee joka tiistai, Sirkka Koskela sanoo.

Siveltimenvetojen ääressä murheet ja huolet toisaalta unohtuvat, mutta toisaalta Setlementin seinien sisällä naiset uskaltaivat kertoa toisilleen myös mieltä painavista asioista. Se, mitä seinien sisällä puhutaan, myös pysyy seinien sisällä.

”Aina ei tule paljon mitään tehtyäkään, kun jutellaan vaan. Mutta ei tämä ole silti mikään juorukerho”, naiset sanovat.

Nuorimmat Pirkon posliininmaalareista ovat noin 25-vuotiaita, vanhin 88-vuotias. Aiheet valkuposliinille maalattaviin töihin löytyvät muun muassa lehdistä, korteista, muiden maalaamista töistä.

Pirkko on esimerkiksi tuonut aikoinaan Leningradista, nykyisestä Pietarista, kupin, jonka kuvio on innoittanut maalarit tekemään omia versioitaan.

Setlementin maalarit ovat käyneet myös yhdessä opintomatkoilla ulkomailla, ja Pirkko on ollut useita kertoja ulkomailaisten opettajien kursseilla muun muassa Tampereella.

Vuosikymmeniä kippoja ja kuppeja itselleen, ystäville ja sukulaisille maalanneet naiset toivottavat uudet harrastajat rohkeasti joukkoon mukaan.

”Tumpeloina mekin aloitettiin”, Arja väittää.

”Tämä on hyvin edullistakin”, Maija lisää. □

Setlementin kerhoihin pääsee maksamalla kerran vuodessa Vaasan Setlementin 10 euron jäsenmaksun. Posliininmaalarit maksavat lisäksi pientä polttomaksua maalareiden itse hankkimien uunien käytöstä, kun työt poltetaan 780 asteessa maalausten välissä. Posliinit, värit ja muut tarvikkeet maalarit hankkivat ja maksavat itse.

Setlementti- keskuksessa toimii monta kerhoa

Askartelukerho

Torstaisin Setlementtikeskuksessa askarrellaan ja tehdään käsitöitä kello 12 eteenpäin. Vuonna 2009 perustetussa askartelukerhossa on vuosien mittaan tehty esimerkiksi kortteja, silkkihuiveja, heijastimia, sukkia ja lapasia, krasseja luonnonmateriaaleista, huovutusta ja helmitöitä. Kerholaiset oppivat toisiltaan uusia taitoja ja jakavat keskenään hyviä askartelu- ja käsityöideoita. Uudet kerholaiset ovat tervetulleita mukaan.

TEKSTIT/KUVAT Anne Kytölä

Ulkomaista pelimannimusiikkia maanantaisin

Setlementtikeskuksessa maanantai-iltaisin kello 17.30 kokoontuva Siltapelimannit-ryhmä on saanut nimensä Vaasan Maasillasta. Pelimannien soitot alkoivat Vaasa-opistossa, joka sijaitsi aikaisemmin sillan vieressä.

”Ryhmän perusti Bo Lund vuonna 1994”, Siltapelimannien vetäjä, klarinettiä ja irlantilaista tinapilliä soittava **Juha Vaahtoniemi** kertoo.

Siltapelimannien kokoonpano on vuosien mittaan vaihdellut. Tällä hetkellä ryhmässä soittavat Vaahtoniemen lisäksi **Seppo Takalo** (mandoliini), **Tapio Alanen** (kitara), **Tuomas Alanen** (kitara), **Pentti Sihtola** (mandoliini), **Juhani Pietiläinen** (haitari, alttonokkahuilu), **Sakari Hietämäki** (2-rivinen haitari,) ja **Anders Sandberg** (viulu).

Soittajat toivottavat kaikki hiukan erilaisesta pelimannimusiikista pitävät mukaan musisoimaan, olipa instrumentti mikä tahansa.

”Soitamme paljon ruotsalaista, norjalaista ja irlantilaista pelimannimusiikkia, mitä ei Vaasassa kovin paljon kuule ainakaan suomenkielisten soittamana”, Vaahtoniemi kertoo.

Yhteisten soittoiltojen lisäksi Siltapelimannit käyvät myös esiintymässä. Tänä vuonna heitä on mahdollisuus kuulla ja nähdä ainakin Vaasan Taiteiden yössä, Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla ja eteläpohjalaisissa Speleissä.

Kiusaa perjantaisin

Jos kiusa eli ristiseiska-korttipeli kiinnostaa, kannattaa suunnata perjantaisin Setlementtikeskukseen. Pelikerho kokoontuu pelikorttien äärelle klo 13-15.

Lukupiiri kirjojen ystäville

Tiistaisin klo 12.30-14.30 Setlementtikeskuksessa kokoontuu Lukupiiri, jossa uppoudutaan piiriläisten yhdessä valitseman romaanin tunnelmiin ja kahvitellaan. Lukupiiri tekee toisinaan myös teatterimatkoja. Kerttu Renkonen luki helmikuussa Enni Mustosen kirjaa *Ruokarouvan tytär*.

Ystäväkerho

Ystäväkerholaiset tapaavat toisiaan Setlementtikeskuksessa keskiviikkoisin klo 13.30–15. Kerhossa lauletaan, jutellaan, pelataan bingoa ja pidetään tietovisoja. Kerhossa ei ole ikärajaa, vaan kaikki ovat tervetulleita mukaan viihtymään.

Tule sinäkin mukaan kerhoihin !

Viriliit Huru-ukot

Urbaanin sanakirjan mukaan Huru-ukko on nuorison antama haukkumanimi vanhenevalle miehelle, ihmiselle, joka on ajat sitten pudonnut kehityksen kerkasta. Koska Setlementin Huru-ukot eivät ole menneen maailman edustajia, he ovat lisänneet kerhonsa nimen eteen kuvaavan etuliitteen.

Viriliit Huru-ukot kokoontuvat Setlementtikeskuksessa torstaisin klo 13-15. Tapaamisissa keskustellaan mm. Palosaaren kaupunginosan kehityksestä ja muista miehiä kiinnostavista aiheista. Yhdessä tehdään myös retkiä ja tapaamisiin kutsutaan luennoitsijoita. Tapaamisista on pidetty pöytäkirjaa kerhon perustamisesta, vuodesta 2009 lähtien.

Birgit Ivoaara ja Anni Vehkaperä

Reino Hiltunen

Reino Hiltunen oli vuoden 1952 olympialaisissa ainoa suomalainen, joka pääsi kolmiloikan loppukilpailuun. Hän sijoittui yhdeksänneksi.

Elli Holm ja Laila Helander

Veteraanit tapaavat toisiaan

Tiistaisin

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Tiistai on monelle vaasalaiselle rintamaveteraanille mieluisa ja odotettu päivä. Taksi noutaa heidät silloin Palosaarelle, Setlementtikeskukseen.

Ensin syödään maittava lounas, jonka Kaisa-emäntä apureineen on loihtinut tarjolle ruokasaliin. Revontulipadan ja mansikka-raparperiä jälkeä veteraanitoiminnan ohjaaja Laila Helander johdattaa joukon saliin pitkän pöydän ääreen.

Lailan tietokoneelta heijastuu valkokankaalle valokuvia joulukuun tapahtumasta. Veteraanit juhliivat silloin satavuotiasta Suomea. Auran mediapajalaiset kävivät ottamassa valokuvia ja videoita, kun veteraanit tanssittelivät kahvinjuonnin lomassa Setlementin Siltapelimannien soittamien kappaleiden tahdissa.

Muistoja nuoruudesta

Valokuvia on niin mukava katsella, että Laila houkuttelee veteraaneja kaivelemaan valokuva-albumeistaan nuoruuden ja lapsuuden kuvia. Niitä voitaisiin katsella sitten yhdessä, ja Laila lupaa itsekkin tuoda nähtäväksi oman lapsuutensa kuvia Utsjoelta ja Kuortaneelta.

Heikki Parviaisen mieleen tulee ensimmäinen kerta, kun hänet vietiin ammatti-valokuvaajan kuvattavaksi. Isommat sisarukset ompelivat pikkuveljelle uuden asun kuvaa varten, ja Heikkikin yritti auttaa ompelemalla napin housuihin.

”En minä tajunnut, että neula olisi pitänyt

Heikki Parviainen

Heli Öberg

Monet vaasalaiset muistanevat Sven Sandbergin muun muassa Birran ovimiehenä.

Sven Sandberg

Valter Nyman

Erik Backman

Holger Strandberg

Tuulikki Spooft

pistellä niistä rei'istä", Heikki naureskelee. Valokuvassa hänen pitikin toisella kädellä varmistaa, että housut pysyvät ylhäällä.

Birgit Ivovaaran mieleen puikahtaa muisto, jolla hän vaiensi koulukiusaajan. Birgitin toisesta nimestä, Hildegaardista, haukkumasan väännellyt poika sai päähänsä pullollisen mustetta, jolla koululaiset ennen vanhaan kirjoittivat sanoja vihkoihin.

"Oi, joi, mustehan ei lähde vaatteista pois millään. Mitä sinä sait siitä rangaistukseksi", **Anni Vehkaperä** kauhistelee.

"En kai minä siitä mitään saanut", Birgit sanoo silmät tuikkien.

Verenpaineen mittausta

Parituntisessa tapaamisessa ehditään vaihtaa kuulumisia ja jakaa veteraaneille hyödyllistä tietoa, esimerkiksi etuuksista ja palveluista, joita veteraaneille on tarjolla. Ryhmä tekee välillä myös vierailuja veteraaneja kiinnostaviin paikkoihin. Ähtärin pandat esimerkiksi kiinnostaisivat, mutta viime aikoina veteraanit ovat käyneet tutustumassa palvelutaloihin.

"Kaksi palvelutaloa teki hyvän vaikutuksen, koska niissä meille tarjottiin kahvia. Yksi paik-

ka oli huono. Eivät pyytäneet meitä riisumaan edes takkeja eivätkä hattuja", kuuluu vanhusten tuomio.

Terveystieteiden keskus käy Setlementtikeskuksessa kerran kuukaudessa mittaamassa verenpainetta. **Tuulikki Spooftista** on varsin kätevää, kun verenpainetta ei tarvitse lähteä mittauttamaan terveyskeskukseen. Hän ja muutama muukin veteraani piipahtaa terveydenhoitajan luona, ja sitten vertaillaan lukemia.

"Sinä olet nuori poikanen", naiset kehuvat, kun Heikki Parviainen lukee korttiinsa merkittyjä lukuja.

"Hyvä ruoka ja mukavat jutut houkuttelevat veteraanit tiistaisin Setlementtikeskukseen."

Ulkoiluapua ja lounaita

Veteraanitoiminta alkoi Vaasan Settlement-tiijhdistyksessä keväällä 2015. Toiminta toteutetaan Vaasan kaupungin ostopalveluna, ja rahat toimintaan tulevat Valtiokonttorilta. Veteraanitoiminnan ohjaajina toimivat Laila Helander ja Anne Peltokoski.

Palvelut on tarkoitettu veteraaneille, joilla on rintamaveteraanitunnus ja jotka eivät saa mitään muuta Vaasan kaupungin rintamaveteraaniavustusta.

Tiistaisen veteraaniryhmän tapaamisen lisäksi veteraaneille tarjotaan lounas Setlementtikeskuksessa tai Kyläkeskus Kultamummissa. Veteraaneilla on mahdollisuus saada lounas myös kotiin kuljetettuna kerran tai kaksi viikossa.

Veteraanitoiminnan työntekijät käyvät myös veteraanien kotona, jos vanhukset niin tahtovat. He auttavat asioinnissa, käyvät ulkoilemassa veteraanin kanssa tai pitävät vain seuraa, sen mukaan, mitä veteraani toivoo.

"Meillä on mukavia juttuhetkiä Lailan ja Annen kanssa", Tuulikki kertoo. □

Veteraanien ateriat saapuvat Timon kyydissä

Timo Kuusistosta tuli vapaaehtoistyöntekijä, kun hän joutui jäämään sairauseläkkeelle 42-vuotiaana.

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Timo Kuusisto on tehnyt Vaasan Setlementtiyhdistyksessä vapaaehtoistyötä 16 vuotta. Korjaamoa ja varaosaliikettä pyörittänyt yrittäjä joutui jättämään työt selkävaivojen takia, ja aika kävi kotona pitkäksi. Oli pakko keksiä jotakin.

Timo ryhtyi etsimään vapaaehtoistyötä, ja Vaasan Setlementtiyhdistyksessä hänen apunsa otettiin kiitollisena vastaan.

Timo käy Setlementtikeskuksessa joka arkipäivä ja kuljettaa Setlementtikeskuksen keittiössä valmistettuja aterioita veteraaneille ja hoivakoti Hopearantaan.

Ruoka on veteraanille päivän kohokohta

Kello yhteentoista mennessä ruoat on pakattu autoon, ja noin 20 kilometrin pituinen jakelukierros alkaa.

”Yhden kierroksen aikana jaetaan 10 -12 ruoka-annosta. Sen verran ehtii jakaa parissa tunnissa, koska pyrimme siihen, että veteraanit saisivat ruokansa viimeistään yhdeltä. Ruoan saapuminen on monelle kuitenkin päivän kohokohta, eikä sitä pitäisi joutua odottamaan pitkälle iltapäivään.”

Veteraanitoiminnan työntekijä kulkee Timon mukana jakamassa aterioita. Kak-

Veteraanit saavat kohta Setlementtikeskuksen keittiössä valmistettua porsaanpaistia lounaaseen. Kokki Kaisa Sinelmaa ja Timo Kuusisto kantavat ruoat autoon.

sin kierros sujuu joutuisammin, koska jos Timo kiertäisi jakamassa ruoat yksin, häneltä kuluisi aikaa pysäköintipaikan etsimiseen. Timo odottaa autossa, ja apuri kipaisee viemässä ruoan veteraaneille.

Vaikka Timo ei tapaa veteraaneja henkilökohtaisesti, tieto siitä, että hänen avustaan on iloa ja hyötyä veteraaneille, on Timolle tärkeää.

”Vaasassa asuu vielä paljon veteraaneja, ja he todellakin tarvitsevat apua.”

Perjantaisin Timo hakee Setlementtikeskuksesta astioita ja vie ne Ruukinkartanoon. Hopearannan asukkaiden ruoat valmistetaan Ruukinkartanon keittiössä viikonloppuisin, kun Setlementtikeskus on kiinni. Timokin pitää vapaata viikonloppuisin, ja ruoka kuljetetaan Ruukinkartanosta Hopearantaan taksilla.

”Saa jutella ihmisten kanssa”

Vapaaehtoistyö on antanut Timon päivisiin juuri sitä mitä hän kaipasi: mielekästä tekemistä, josta tulee hyvä mieli itselle ja muille. Sosiaalinen kanssakäyminen muiden Setlementtikeskuksessa käyvien ihmisten kanssa tekee päivästä parempia.

”Vapaaehtoistyö antaa minulle sisältöä elämään. Se on tärkeää, ettei jää kotiin makkaillemaan. Täällä saa jutella ihmisten kanssa, ja olen tutustunut moneen Setlementtikeskuksessa käyvään ihmiseen.”

Vapaaehtoistyön lisäksi Timon elämään tuovat iloa tyttärensä 2- ja 4-vuotiaat pojat, joiden kanssa paappa käy leikkimässä ainakin kerran viikossa. Setlementtikeskus on tuttu paikka pojillekin, sillä he käyvät Setlementin perhekahvilassa äitinsä kanssa. □

Reippaita vetoja vaan

komentaa Olavi Alanko
akvarellimaalareita

Maanantaisin Setlementtikeskuksessa
kokoontuva Akvarelliryhmä totuttelee
käyttämään rohkeammin värejä.

Sirkka-Liisa Suvanto-Airistola
asettaa Olavi Alankon kanssa kihla-
lahjaksi menevän työn silottumaan
lasilevyn alle.

Akvarelliryhmässä on sallittua käyt-
tää myös muita tekniikoita. Hannele
Sjöholm maalaa akryyiliväreillä.

Opettajan opit ovat menneet perille, ja Tuula Kajoranta maalaa nyt paljon
värikkämpiä töitä kuin ennen.

Syksyllä aloittanut uusi opettaja **Olavi Alanko** patistaa kas-
tamaan sivellintä rohkeasti väreihin ja vetämään paperille
reippaita vetoja. Epäonnistumista ei pidä pelätä.

”Maalarilla pitää olla iso roskis”, Olavi nauraa.

Pulloasetelmaa maalaava **Tuula Kajoranta** kertoo oppineensa
Olavin opissa paljon uusia asioita, ja maalauksiin on tullut voi-
makkaampia värejä.

”Ennen tein ihan väärin päin: kastoin siveltimen ensin väriin ja
sitten veteen. Opettaja neuvoi, että väri pitää viedä paperille eikä
vesipurkkiin”, Tuula nauraa.

Useita taidenäyttelyitä Vaasassa pitänyt Olavi Alanko poimii
aiheet omiin akvarelleihinsa luonnosta. Kotiin on kertynyt paksu
nippu maalauksia, joita hän tuo malliksi ja inspiraatioksi Setle-
mentin akvarellimaalareille.

Sirkka-Liisa Suvanto-Airistola on ottanut mallia kuvasta, jossa
tyttö ja poika nojailevat toisiinsa vesisateessa sateenvarjon alla. Vielä
vähän kostea työ kupruilee, ja Sirkka-Liisa ja Olavi pingottavat työn
silottumaan lasilevyn ja painojen alle. Työ pitää saada valmiiksi pian,
sillä **Yrjö Lindholm** tulee kohta hakemaan akvarellimaalareiden
töitä kehystettäväksi. Sirkka-Liisa antaa taulun kihlalahjaksi lapsen-
lapselleen.

”Yrjö on meidän Yrjö. Hän passaa meitä niin ihanasti”, maalarit
kehuvat.

Pian Yrjö saapuukin taulupinon kanssa. Oman työn näkeminen
oikeana tauluna sykähdyttää. Tuula iloitsee siitä, että hän on saanut
maalaamaansa puuhun väriä.

”Maalaaminen ei aina suju, niin kuin haluaisi, mutta joskus ko-
kee onnistumisen tunteita. Minulle tämä hetki on sellainen”, Tuula
sanoo. □

Sisko

Setlementistä

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Vaasan Setlementtiyhdistyksen Isosisko – pikkusisko-toiminta yhdisti kaksi toisilleen tuntematonta tyttöä: vaasalaisen Cecilia Österholmin ja Kuortaneelta Vaasaan opiskelemaan muuttaneen Aino Kivenmäen.

Isosisko-vapaaehtoistoimintatyö alkoi Vaasan Setlementin perhetyössä pari vuotta sitten. Isosiskot, joista monet olivat Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoita, kävivät isosisko-koulutuksen ja saivat pikkusiskon Setlementin tyttötöyn Tyttisläisistä.

Kokeiluna alkanut työ on vakiintunut käytännöksi, ja nyt uusia isosiskoja koulutetaan joka vuosi lisää. Viime syksynä 12-vuotias Cecilia Österholm sai isosiskokseen Aino Kivenmäen, joka opiskelee Vaasan ammattikorkeakoulussa terveydenhoitajaksi.

Ceciliasta ajatus omasta isosiskosta kuulosti kivalta, koska kotona hänellä on kaksi veljeä. Isosiskon kanssa voisi olla mukava tehdä tyttöjen juttuja.

”Toivoin, että isosiskoni olisi rauhallinen, hauska ja kiva, ja että kävisimme yhdessä vaikka kaupungilla tai elokuvissa”, Cecilia kertoo.

Kuortaneella sisarusjoukossa kasvanut, mutta Vaasassa yksin asuva Aino taas ilahdutti, kun sai itselleen ”kaupunkisiskon”. Ainosta on mukavaa, kun hänellä on eri-ikäistä seuraa, ja oma sosiaalinen pääoma kasvaa, kun tuttavapiiri kasvaa ja laajenee. Maalla kasvaneena Ainosta on ollut myös mielenkiintoista kuulla, millaista kaupunkilaisnuoren elämä on.

”Pikkusisko antaa minulle pääsyn nuorempien maailmaan. Itse kun ei aina enää muista sitä, millaista oli olla Cecilian ikäinen”, 21-vuotias Aino sanoo.

Lautapelejä ja elokuvia

Isosiskot ja pikkusiskot päättävät yhdessä, kuinka usein tapaavat ja mitä yhdessäolon hetkinä tehdään. Cecilia ja Aino ovat

Aino Kivenmäki sai Cecilia Österholmista toivomansa kaupunkipikkusiskon ja Cecilia Ainosta isosiskon.

Elokuussa koulutetaan lisää isosiskoja

Oletko täysi-ikäinen ja kiinnostunut toimimaan isosiskona? Uusia isosiskoja koulutetaan jälleen elokuussa. Isosisko toimii pikkusiskolle positiivisena roolimallina, kaverina ja aitona kuuntelijana ja tukee pikkusiskoa elämän eri tilanteissa. Vapaaehtoistyöstä ei makseta palkkaa, mutta esimerkiksi Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on mahdollisuus saada vapaaehtoistyöstä opintopisteitä.

Kysy lisää:
tyttotyö@vaasansetlementti.fi,
Hanna Puronaho 040 560 0195 tai
Julia Pessi 040 591 0958.

käyneet muun muassa yhdessä syömässä, pelanneet lautapelejä ja tanssipeliä, käyneet kirjastossa, katsoneet elokuvia ja tavanneet toista isosisko – pikkusiskoparia.

”Yritämme tavata Cecilian kanssa joka toinen viikko, ja vietämme kerrallaan noin pari tuntia yhdessä”, Aino mainitsee.

Ensimmäinen tapaaminen oli kummastakin vähän jännittävä, kun toista ei vielä tuntenut ollenkaan. Tytöt tapasivat Vaasan torilla Vapaudenpatsaan luona ja menivät Raxiin syömään.

”Siinä tuli juteltua heti aika hyvin, eikä siten enää jännittänytään. Mutta en muista kyllä enää mistä juteltiin”, Cecilia nauraa.

Cecilian mielestä ystävyys Ainoon on erilaista kuin omiin ikätovereihin.

”Emme me kavereiden kanssa esimerkiksi puhu siitä, mitä harrastamme. Me vain teemme asioita, ja siitä toinen sitten huomaa, mitä toinen harrastaa. Voisin puhua Ainoon kanssa suruistanikin, mutta minulla on nyt kaikki hyvin. Ei ole tarvinnut puhua surullisista asioista”, Cecilia sanoo.

Isosiskot ja pikkusiskot sitoutuvat tapamaan toisiaan kymmenen kuukauden ajan, syksystä kevääseen. Jos kumpikin haluaa, ystävyys saa jatkua myös sen jälkeen.

”Nyt kun tunnetaan toisemme hyvin, voidaan aivan hyvin nähdä toisiamme myös myöhemmin”, Aino ja Cecilia suunnittelevat. □

Tyttiksessä

kaikki on kivaa

Maiju Jääskeläisen, Susa Hintikaisen ja Cecilia Österholmin mielestä Tyttiksessä on parasta se, että siellä saa olla ihan rennosti eikä ole pakko tehdä mitään, jos ei halua.

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Samalla Nummen ala-asteen kuudennella luokalla olevat Maiju Jääskeläinen, Susa Hintikainen ja Cecilia Österholm tulevat Vaasan Settlement-tyhdistyksen järjestämään Tyttikseen Kappelimäentielle joka torstai heti koulun jälkeen.

Ohjaajat Hanna Puronaho ja Julia Pessi toivottavat tytöt tervetulleiksi ja kyselevät koulupäivän kuulumiset. He ovat myös suunnitelleet Tyttiksen eri ryhmille ohjattua toimintaa, mutta siihen ei ole pakko osallis-

Tyttiksen keittiössä kokataan riisiä ja kanaa. Maiju Jääskeläinen paistaa kanat, Susa Hintikainen ja Cecilia Österholm pilkkovat salaattiainek-
sia ja ohjaaja Julia Pessi on valmiina auttamaan, jos tytöt tarvitsevat neuvoja.

Keittiön oveen liimattuihin tarralappuihin on tiivistetty Tyttiksen parhaat puolet.

tua. Tyttiksessä voi tehdä läksyjä ja saa toisaalta olla myös tekemättä mitään.

”Se täällä Tyttiksessä on parasta, että saamme olla ihan vapaasti ja rennosti eikä meidän tarvitse tehdä mitään erityistä”, Susa sanoo.

Mitä Tyttiksessä sitten puuhataan, kun tehdään yhteisiä juttuja?

”Askarrellaan, piirretään, laitetaan ruokaa ja leivotaan, katsotaan leffoja”, ohjaaja Julia Pessi luettelee ja lisää, että ohjaajat ovat paikalla tyttöjä varten, tekemässä kaikkea mukavaa yhdessä ja kuuntelemassa heidän ilojaan ja surujaan.

Joka kuukaudelle on omat ohjelmansa. Esimerkiksi maaliskuussa katsottiin leffaa, vietettiin terveystuokioita, askarrettiin pääsiäiskoris-teita ja leivottiin.

”Syöminen on kivaa, ja ruoanlaitto ja leipominen”, Maiju sanoo.

”Ja leffat ja nyttarit”, Cecilia ja Susa lisäävät.

Tällä kertaa kokataan. Julia on ostanut kanaa, riisiä ja salaattiaineksia, ja kysyy, kuka haluaa olla salaattivastaava. Susa ilmoittautuu, ja myös Cecilia ryhtyy pilkkomaan kurkkua ja tomaattia, kun hän saa riisit kiehumaan. Maiju paistaa kananpalat.

”Kanamestari jatkaa hommia, kun te vaan seisotte siinä”, Maiju hiukan nurisee, kun toisten työt ovat ohi nopeammin. Herkullinen tuoksu leviää keittiöön, pöytä katetaan, ja sitten istutaan yhdessä pöytään. Hyvän ruoan äärellä on mukava vaihtaa kuulumisia ja kertoa illan suunnitelmista. □

Juhani Lassilan isoisan isä Jooseppi Lassila perusti yhdessä Frithjof Tikanojan kanssa Lassila & Tikanojan, jonka palveluksessa Evald Nissi teki elämäntyönsä.

”Setlementin työ on erittäin arvokasta.”

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Nissit arvostivat Setlementin työtä

● Vaasan Setlementti on saanut useita vuosia Nissin Säätiöltä rahaa Taimitarha- ja Tyttis-työhön. Apurahan suuruus oli viime vuonna 195 000 euroa.

Säätiön hallituksen puheenjohtajan **Juhani Lassilan** mukaan **Evald** ja **Hilda Nissi** arvostivat settlementtiyhdistyksen tekemää työtä. Setlementin arvot ja toimintatapa sopivat yhteen pariskunnan elämäntapa- ja taitojensa kanssa.

Nissit halusivat tukea taloudellisesti heikommassa asemassa olevia ja edistää heidän mahdollisuuksiaan kehittää tietojaan ja taitojaan. Erityisen tärkeänä Nissit pitivät lasten ja nuorten tukemista. Pariskunnan oma poika menehtyi jo pienenä sairauteen eivätkä Nissit saaneet muita lapsia.

Nissin Säätiö jakaa vuosittain yli miljoona euroa apurahoja. Rahoilla tuetaan lastensuojelu- ja nuorisotyötä, kaupallisia opintoja ja tutkimusta sekä silmä-sairauksien hoidon edistämistä ja kehittämistä.

Koska Nissit asuivat Vaasassa, Vaasan seudun hankkeet ovat etusijalla, mutta apurahoja jaetaan myös Etelä- ja Keski-Pohjanmaalle.

Onnittelut 70-vuotiaalle

Vuodesta 1988 lähtien säätiön asiamiehenä toiminut Juhani Lassila arvelee Nissin säätiön tukeneen Vaasan Setlementtiä säätiön perustamisesta, vuodesta 1964, lähtien. 2000-luvun alussa Nissin Säätiö halusi kohdentaa apua juuri niihin hankkeisiin, mitä Vaasassa pidettiin tärkeinä.

”Jalkauduimme alueelle kuuntelemaan, mitä täällä tarvitaan, ja ryhdyimme kehittämään hankkeita yhdessä”, Juhani Lassila kertoo.

Lassila käy Vaasan seudulla noin kerran vuodessa. Matkoillaan hän näkee konkreettisesti, mitä hyötyä apurahoista on. Lassilasta on ilo olla mukana kehittämässä lasten ja nuorten hyväksi tapahtuvaa toimintaa.

”Setlementin työ on erittäin arvokasta. Onnittelten 70-vuotiaasta yhdistystä ja toivottan arvokkaalle työlle menestystä jatkossakin.”

Neema Bahati muutti Suomeen kolme vuotta sitten. Sylissä on kaksivuotias Isaya.

Turkkilainen Ezgi Sezer-Söderberg kävi maaliskuussa kertomassa Arkipajassa kotoutumisen eri vaiheista.

Arkipajasta iloa ja voimaa äidin elämään

Äiti saa Arkipajasta voimavaroja ja tukea vanhemmuuteensa. Maahanmuuttajaäidit oppivat ryhmässä suomen kieltä, ja uuteen kotimaahan kotiutuminen helpottuu.

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Arkipaja-toiminta alkoi Vaasan Setlementtiyhdistyksessä vuonna 2000. STEAn (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskuskuksen) tuella rahoitettava toiminta on Setlementin perhetyön vastaavan ohjaajan Salme Kalliokosken mukaan ainutlaatuista Suomessa.

Toimintamalli on myös hyvä esimerkki järjestötyön ja julkisen sektorin yhteistyöstä. Vaasan Setlementtiyhdistyksen läheisin yhteistyötaho Arkipaja-toiminnassa on Vaasan sosiaalitoimi. Lisäksi Vaasan kaupunki tukee toimintaa.

”Arkipaja on 18 vuoden aikana tukenut ja auttanut monia vaasalaisia perheitä ja osoittanut tarpeellisuutensa”, Salme sanoo.

Äiti tulee Arkipajaan esimerkiksi siksi, että hän tuntee itsensä yksinäiseksi tai väsyneeksi, haluaa harjoitella lapsiperheelle tärkeän päivärytmin ylläpitämistä ja toivoo tapaavansa muita samanlaisia asioita miettiä äitejä.

Vertaistuki ja muihin äiteihin tutustuminen ehkäisevät myös syrjäytymistä. Kun äiti voi hyvin, äidin ja lapsen vuorovaikutus lisääntyy.

Arkipaja-ryhmät ovat suljettuja ryhmiä, joissa kävijät eivät vaihdu. Kaikille äideille tehdään palvelusuunnitelma, johon kirja-

taan henkilökohtaiset toiveet ja tavoitteet Arkipaja-ajalle. Äidit voivat olla Arkipajassa noin kymmenen tuntia viikossa koko toimintakauden ajan. Toiminta alkaa vuosittain elokuun puolivälissä ja jatkuu juhanusviikolle.

Maahanmuuttajaäidit oppivat suomea

Maahanmuuttajaäideillä oli aikaisemmin omat ryhmänsä, mutta Arkipajan äitien omasta toivomuksesta ryhmät yhdistettiin, ja nyt suomenkieliset ja ulkomailta Suomeen muuttaneet äidit kokoontuvat yhteisissä ryhmissä.

”Arkipaja on meille hyvä paikka opetella puhumaan paremmin suomea. Opimme uusia sanoja, kun saamme puhua muiden äitien kanssa”, Somaliasta muuttanut **Fatima Hassan** ja kongolainen **Neema Bahati** sanovat. Molemmat ovat olleet Suomessa kolmen vuotta.

Fatima kertoo, että naiset puhuvat Arkipajassa usein terveydestä, joko omasta tai lasten terveydestä. Ruoanlaitto on toinen kaikkia kiinnostava aihe, ja ruokareseptejä vaihdetaan usein. Suomalaisista ruoista Fatiman perheelle maistuu erityisesti makaronilaatikko. □

Lapsiperheet kohtaavat Taimitarhassa

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

● Taimitarha on yksi Vaasan Setlementtiyhdistyksen perhetyön yksiköistä. Se perustettiin alun perin vuonna 2003 tukemaan nuoria äitejä ja yksinhuoltajaäitejä, mutta nykyään toiminnassa on monia erilaisia ryhmiä.

Toimintaan osallistuu yhä enemmän myös isiä. Taimitarhan tavoite onkin tukea koko perhettä ja tehdä lapsiperheiden arjesta helpompaa. Setlementti haluaa myös luoda mahdollisuuden vertaistukeen samassa elämäntilanteessa olevien vanhempien kanssa.

Setlementin tuki alkaa jo ennen lapsen syntymää: tulevia vanhempia valmennetaan lapsen tuloon raskausryhmässä sekä Löytöretki vanhemmuuteen -perhevalmennuksessa. Vauvan synnyttyä vertaistukea ja tietoa saa imetystukiryhmässä. Gerbyssä Vestiksessä kokoontuu maanantaisin avoin vauvaryhmä ensimmäisen lapsen saaneille perheille.

Vanhempi-lapsi-ryhmiä järjestetään Palosaarella, Ristinummella ja Gerbyssä. Yhden vanhemman perheille on oma ryhmänsä. Kaikille avoin perhekahvila on auki joka maanantai Setlementti-keskuksessa Palosaarella klo 9.30 – 11.30. Taimitarhan ryhmät ovat kaikille vanhemmille ja lapsille avoimia sekä maksuttomia.

Eva Keski-Korhonen on käynyt Taimitarhan tapaamisissa myös 11-vuotiaan esikoisensa kanssa. Nyt on nuorempien lasten, Adanna Chidoben ja nukku-massa kuvaushetkellä olleen Chidera-vauvan vuoro.

My Sjöholmilla ja Adanna Chidobella on ennen tortillojen syöntiä aikaa leikkiä. Taustalla Taimitarhan ohjaaja Tuija Staaf.

Niina Näsman paistaa jauhelihaa tortilloihin. Linda Hasselblatt on poikennut katsomaan, miten työ sujuu.

Linda Hasselblatt käy Palosaaren vanhempi-lapsi-ryhmässä 4-vuotiaan Leonin kanssa. Maaliskuussa vanhemmat kokkasivat lasten kanssa tortilloja.

Raskausryhmä valmistaa vanhempuuteen

● Vaasan Setlementtiyhdistyksen perhetyö järjesti keväällä tuleville äideille ja isille toimintaa, joka valmisti vanhempia siihen, että kotiin tulee uusi pieni ihminen.

Raskausryhmät I ja II kokoontuivat aina samalla kokoonpanolla ja tiiviissä aikataulussa, ja joka tapaamiskerralla oli oma teemansa. Kevään teemoja olivat Vauvaperheen arki, Asiaa imetyksestä, Varhainen vuorovaikutus ja Vauvahieronta.

Koska ryhmät saivat hyvän vastaanoton, toimintaa jatketaan syksyllä. Ensimmäisen ryhmän tapaamiset alkavat 14.8. ja toisen ryhmän 13.11.2018. Ryhmiin pitää ilmoittautua etukäteen.

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Anna lapselle hyvä itsetunto

Paras lahja, minkä vanhemmat voivat antaa lapselleen, on hyvä itsetunto. Raskausryhmälle luennoinut Petri Uitto kehotti vanhempia lepertelemään vauvalle ja iloitsemaan ja suremaan yhdessä lapsen kanssa.

Lapsenkasvatus alkaa siitä hetkestä, kun vauva syntyy maailmaan. Vanhempien tehtävä on tunnistaa vauvansa tarpeet ja vastata niihin.

”Pieni, alle vuoden ikäinen vauva ei itke ikinä kiukkuitkua. Hän ei tahallaan kiusaa vanhempiaan, vaan itkulla on aina joku syy. Vanhemman tehtävä on ottaa selvää, mistä itku johtuu”, Setlementin raskausryhmälle varhaisen vuorovaikutuksen tärkeydestä luennoinut **Petri Uitto** sanoo.

Petri Uitto työskentelee Vaasan Ensi- ja turvakodin avopalveluyksikössä, Avokissa, ihmisten parissa, joiden elämässä on jokin kriisi tai lähisuhdeväkivaltaa. Hänen luonaan käy sekä väkivallankokijoita että -tekijöitä. Uiton vastaanotolla pyritään löytämään uusia keinoja selvitä aggressiivisuutta herättävistä tilanteista, jotta väkivallan kierre saadaan katkaistua.

Uiton viesti pientä vauvaa odottaville vanhemmille on se, että heistä voi tulla hyviä vanhempia, vaikka oma lapsuus ei olisi ollut onnellinen. Omaa käytöstään voi muuttaa, kun tiedostaa tunteensa ja käyttäytymisensä syyt.

Kuule ja näe vauvasi

”Kaikkein tärkeintä pienen vauvan kanssa on se, että hän tulee nähdyksi ja kuulluksi. Lapselle kehittyy hyvä itsetunto, kun hän tuntee, että hänen asiansa ovat vanhemmille tärkeitä. Silloin hän tietää olevansa hyvä ja arvokas ihminen”, Petri Uitto sanoo.

Moni suomalainen on kasvanut kodissa,

Pieni vauva tarvitsee pysyviä ja hyviä suhteita häntä hoitaviin aikuisiin, Petri Uitto sanoo.

jota Uitto kuvailee tunneköyhäksi. Lapsen kanssa ei ehkä ole vietetty aikaa ”köllötellen ja lepperellen”, ja hänen ilon ja surun tunteensa on ohitettu.

Uitto huomauttaa, että lapsen pitää saada näyttää välillä riemun tunteita ilman vanhemman hillintää. Jos lapsi kiukuttelee, on hänen kanssaan hyvä puhua asioista, jotka harmittavat, eikä jättää häntä tunteidensa kanssa yksin.

”Älkää tukahduttako lapsen surun ja ilon ilmaisua, vaan iloitkaa ja surkaa yhdessä hänen kanssaan”, Uitto kannustaa.

Elämä pienen vastasyntyneen kanssa ei ole aina helppoa. Vanhempia väsyttää usein jo se, että yöunet lyhenevät. Lapsiperheessä kannattaa pitää tiukasti kiinni selkeästä

”Lapsiperheen kiireen keskellä on tärkeää löytää aikaa myös itselle ja parisuhteelle”.

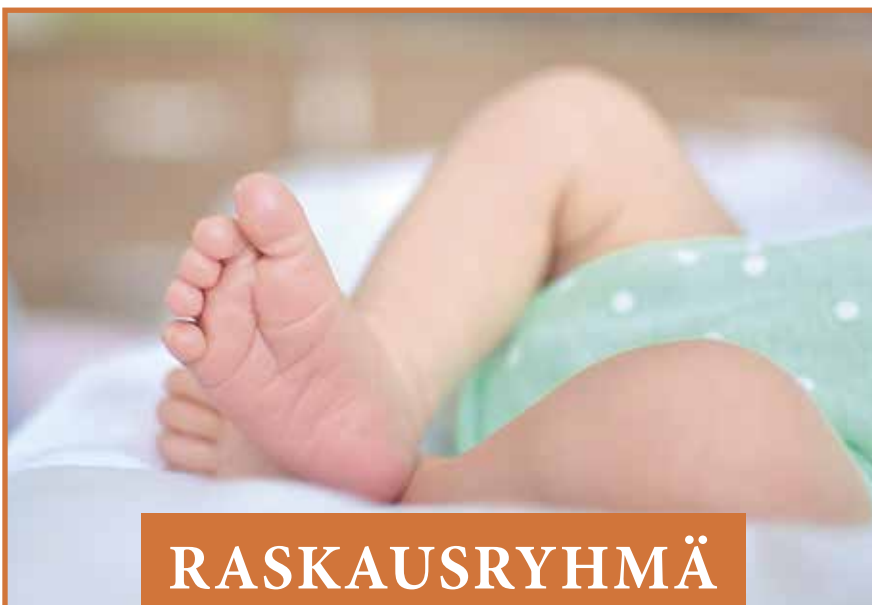
päivärytmistä, koska säännöllisin väliajoin syövät ja nukkuvat vauvat ja pienet lapset ovat useimmiten hyväntuulisia. Riittävä uni on vauvalle välttämätöntä myös siksi, koska hän kasvaa ja kehittyy juuri nukkuessaan.

Ota aikaa myös itsellesi

Lepo ja terveellinen ravinto auttavat myös vanhempia jaksamaan paremmin. Alkoholi ei ole hyvä keino rentoutua, koska se usein vain lisää väsymystä ja ärtymystä. Lisäksi lapset pelkäävät vanhempaa, jonka käytös muuttuu alkoholin takia erilaiseksi kuin normaalisti.

Uitto kehottaa vanhempia tarttumaan kiitollisena sukulaisten ja ystävien tukiverkkoon ja pyytämään heiltä apua. Lapsiperheen kiireen keskellä on tärkeää löytää aikaa myös itselle ja parisuhteelle.

”Lapsenkin kannalta on tärkeää, että vanhempi käy myös omissa harrastuksissaan ja tapaa ystäviään ja sukulaisiaan. Ne ihmissuhteet ovat tärkeitä myös pienelle ihmiselle ja laajentavat hänen elämänpiiriään”, Uitto toteaa. □

RASKAUSRYHMÄ

Vaasan Setlementtiyhdistys järjestää raskausryhmiä odottaville vanhemmille.

Tapaamiset on suunniteltu tietyn teeman ympärille, joiden alustajina toimivat eri alan ammattilaiset. Ryhmään on ennakkoilmoittautuminen.

Mukaan mahtuu 12 odottavaa äitiä sekä puoliset. Ryhmä on maksuton.

Paikka: Vaasan Setlementtikeskus, Huvilakatu 1.

Aika: Klo 18-19.30

Ryhmä 1

- 14.8. Vauvaperheen arki – *Annukka Nikkari*
- 21.8. Asiaa imetyksestä – *Marika Viita*
- 28.8. Vauva tulee taloon: isyyden näkökulmaa – *Petri Uitto*
- 4.9. Vauvahieronta – *Heidi Hammarberg, Perheilona*

Raskausryhmään 1 ilmoittautuminen:

viimeistään 21.6.2018. puh. 050 3214 873

Ryhmä 2

- 13.11. Vauvaperheen arki – *Annukka Nikkari*
- 20.11. Asiaa imetyksestä – *Marika Viita*
- 27.11. Vauva tulee taloon: isyyden näkökulmaa – *Petri Uitto*
- 4.12. Vauvahieronta – *Heidi Hammarberg, Perheilona*

Raskausryhmään 2 ilmoittautuminen:

viimeistään 31.10. 2018. puh. 050 3214 873

Lisätietoa:

050 3214 873 / 040 7498 763

www.vaasansetlementti.fi

**Vaasan
Setlementti**
KOKKAUSSI OIKIEN PUOLELLA

nuoret

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

ideoivat Vaasaa paremmaksi

Nuorten Future on
13 – 29-vuotiaiden
itävaasalaisten
vaikuttamistoimintaa

Ristinummella, Vanhassa Vaasassa, Huutoniemellä, Melaniemellä ja Teeriniemellä asuvilla nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, että omasta asuinalueesta tulee entistä parempi.

Nuorten Future on Vaasan kaupungin osallisuusohjelmaan kuuluva osallistuvan budjetoinnin pilottihanke, joka toteutetaan Setlementin ja Vaasan nuorisopalveluiden välisenä yhteistyönä. Hankkeen tavoite on saada itäisessä Vaasassa asuvat nuoret kehittämään omaa asuinalueitaan.

Hanke käynnistyi keväällä 2017, ja Vaasan kaupunki on antanut viime ja tänä vuonna nuorille yhteensä 15 000 euron määrärahan, jolla he voivat suunnitella alueelle nuoria kiinnostavaa toimintaa. Nuorilta kerättyjen ideoiden ja äänestyksen jälkeen selvisi, että nuoret haluavat hengailukatoksen ja paikan, josta voi lainata ilmaiseksi urheilu- ja pelivälineitä.

Nuorten Futuren toimintaan on ilmoittautunut viiden aktiivisen nuoren joukko. He ovat kokoontuneet tammikuusta lähtien tiistaisin Variskan koulun kirjastoluokkaan suunnittelemaan tapahtumia ja toimintaa, joka innostaisi muitakin alueella asuvia nuoria osallistumaan.

Maaliskuussa **Josefiina Syri, Pauliina Raivio, Christin Vaarmaa** ja **Leo Laine** ideoivat Nuorten Futuren ohjaajan **Niina Lehdon** kanssa keväällä järjestettäviä tapahtumia. Joukosta puuttui **Sina Leppälä**, joka ei päässyt paikalle haastattelupäivänä.

”Me olemme tämän alueen äänitorvi, ja meidän tehtävämme on kerätä nuorilta ideoita, miten me käytämme kaupungin myöntämän määrärahan”, Niina muistuttaa nuoria, kun ideointi alkaa. □

Niina Lehto, Leo Laine, Pauliina Raivio, Josefiina Syri ja Christin Vaarmaa suunnittelevat Nuorten Futuren tulevaa toimintaa ja miettivät pelivälinelainaamon sääntöjä.

Christin Vaarmaa, Pauliina Raivio ja Niina Lehto esittelivät Nuorten Futuren toimintaa maaliskuussa Rewell Centerissä järjestetyssä Pop up -tapahtumassa.

[illegible]

katsomatta. Hanke on huippuhieno myös siksi, että lainaamoon palkataan kesätoihin viisi nuorta”, Nuorten Futuren ohjaaja Nii-
na Lehto kertoo.

Vauvakin nauttii Vestiksen muskarista

Kohtaamispaikka samassa elämäntilanteessa eläville

Muskari on Settlementti Vestiksen järjestämää avointa perhetoimintaa, jonne ovat tervetulleita aikuiset ja alle kouluikäiset lapset. Perjantain muskarin lisäksi toimintaa on tarjolla tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 9.30-12.30. Toiminta on maksutonta eikä ryhmiin tarvitse ilmoittautua etukäteen

● ”Tulin oleilemaan muiden äitien kanssa ja nauttimaan hyvästä musiikista”, **Jenniina Sihvonen** sanoo riisuessaan **Elisa**-vauvan ulkohaalaria. Isosisko **Anni** ei ole tällä kertaa mukana, mutta Vestiksen perjantaiaamujen muskari on Jenniinalle tuttu jo Annin vauva-ajoista. Vestikseen on aina kiva tulla tapaamaan muita vanhempia, kuulemaan kuulumisia ja katsomaan, miten lapset ovat kasvanee.

Paula Hakkola on jo valmiina kitaransa kanssa. Lapset saavat poimia kangaskissan taskusta lappuja, joissa on vinkki seuraavaksi laulettavasta laulusta. Ensimmäisenä pussiin saa kurkistaa **Algot Norrgård**. Piippolan vaari, Tati Monika, Viisi pientä ankkaa ja muut tutut lastenlaulut seuraavat toisiaan, ja kissan pussiin kurkistetaan aina yhtä jännittyneenä uudelleen.

Jänis istui maassa -laulu saa lapsiin liikkettä ja matolta ponnahdetaan komeisiin hyppyihin.

”Näissä jäniksissä ei tunnu olevan mitään vikaa, kun hyppivät niin ketterästi”, Paula kehuu.

Vanessa Sandelin on muskarissa ensimmäistä kertaa äitinsä **Päivi Sandelinin** kanssa. Mukana on myös Mikkelin mummo, **Terttu Kukkola**, joka on tullut auttamaan tytärtään lastenhoidossa.

”Vaikka Vanessa on vielä pieni, hänestä huomaa selvästi, miten hän on ruvennut nauttimaan muiden lasten seurasta”, Päivi kertoo. □

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Också babyn njuter av Vestis musiklekskola

En mötesplats för människor i samma livssituation

Musiklekskolan, som ordnas av Settlement Vestis, är en öppen familjeverksamhet dit vuxna och barn under skolåldern är välkomna. Förutom musiklekskolan på fredagar erbjuds aktiviteter på tisdagar och onsdagar kl. 9.30-12.30. Verksamheten är avgiftsfri och man behöver inte anmäla sig till grupperna på förhand.

● ”Jag kom hit för att vara tillsammans med andra mammor och för att njuta av fin musik”, säger **Jenniina Sihvonen** medan hon tar överallan av **Elisa**-babyn. Storasyster **Anni** är inte med den här gången, men Vestis musiklekskola på fredagsmorgnarna är bekant sedan Anni var en liten baby. Det är alltid roligt att komma till Vestis och träffa andra föräldrar, höra lite nyheter, och se hur barnen har vuxit.

Paula Hakkola är redan redo med sin gitarr. Från en tygkatts ficka får barnen ta lappar som ger vinkar om vilken sång som skall sjungas härnäst. Först i tur att kika i påsen är **Algot Norrgård**. Herr Olsson hade en bonnagård, Tant Monika, Fem små ankor och andra bekanta barnsånger avlöser varandra, och det är alltid lika spännande att kika i kattens påse.

”Haren satt i gropen” sätter fart på barnen och de skuttar upp från mattan i ståtliga hopp.

”Det verkar inte vara något fel på de här hararna, när dom kan hoppa så vigt”, berättar Paula.

Vanessa Sandelin är på musiklekskolan för första gången tillsammans med sin mamma **Päivi Sandelin**. Med är också mormor, **Terttu Kukkola** från S:t Michel, som har kommit för att hjälpa sin dotter med att barnskötseln.

”Fast Vanessa är så liten ännu, märks det tydligt på henne, hur hon har börjat njuta av de andra barnens sällskap”, berättar Päivi. □

Karolina Ranta käy Vestiksessä pari kertaa viikossa Helmiina-vauvan ja 3-vuotiaan Juliannan kanssa.

Heikki Autio aloitti Setlementin isä-lapsiliikuntaryhmässä käymisen kolmisen vuotta sitten perheen esikoisen Ellan kanssa. Nyt jumppaamassa käy myös pikkusisko Eveliina.

Heikki Autio gick med i Vasa Settlementförenings pappa-barn motionsgrupp för ca. tre år sedan tillsammans med familjens förstfödda Ella. Nu är också lillasyster Eveliina med på jumppastunderna.

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Isän ja tyttärien yhteistä aikaa

Heikki Autio käy isä-lapsiliikunnassa Ellan ja Eveliinan kanssa

Gerbyn ruotsinkielisen koulun liikuntasali täyttyy torstaisin illansuussa miehistä ja lapsista. Alkamassa on isien ja lasten yhteinen liikuntahetki, jota vetää Jennifer Ahtola.

”Tälle kaudelle on ilmoittautunut mukaan 17 isää lapsineen, mutta kaikki eivät tietenkään joka kerta pääse mukaan”, Jennifer kertoo.

Lapset ja isät tutustuvat Jenniferin opastuksella erilaisiin liikuntalajeihin ja pitävät yhdessä hauskaa. Tällä kertaa jumppasalista on tullut viidakko! Mutta ennen kuin sukelletaan viidakon syövereihin, lämmitellään yhdessä: ”Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat...”, Jennifer aloittaa ja joukko liittyy mukaan koko ajan kiihtyvään tahtiin.

Pappas och döttrarnas gemensamma tid

Heikki Autio går på pappa-barnjumppa med Ella och Eveliina

På torsdagskvällarna fylls Gerby skolas gymnastiksal av män och barn. Det är pappornas och barnens gemensamma motionsstund som skall börja. Ledare för gruppen är Jennifer Ahtola.

”Den här säsongen är 17 pappor med barn anmälda, men alla slipper givetvis inte med varje gång”, säger Jennifer

Under ledning av Jennifer bekantar sig barnen och papporna med olika motionsformer och har roligt tillsammans. Den här gången har gymnastiksalen förvandlats till en djungel. Men före vi dyker in i djungeln värmer vi upp oss tillsammans: ”Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat...” Jennifer börjar och hela skaran kommer med i den allt mer accelererande takten.

Med lite rodnad på kinderna börjar man klättra i djungelns träd och tar sig över en flod med hjälp av lianer. I floden finns hungriga krokodiler. De skickligaste och modigaste sträcker sig ner från lianen mot floden och plockar upp en banan åt sig.

Heikki Autio började i Vasa Settlementförenings pappa-barn motionsgrupp redan då familjens förstfödda, numera 5-åriga Ella,

Pieni puna poskilla käydään kiipeilemään viidakon puissa ja ylitetään liaanilla joki, jossa vaanii nälkäisiä krokotiileja. Taitavimmat ja rohkeimmat kurottautuvat liaanista kohti jokea ja nappaavat itselleen banaanin.

Heikki Autio aloitti Vaasan Setlementtiyhdistyksen isä-lapsiliikuntaryhmässä käymisen jo silloin, kun perheen esikoinen, nyt 5-vuotias **Ella**, oli parivuotias. Nyt jumppassa käy myös Ellan pikkusisko, 2,5-vuotias **Eveliina**.

Tytöt ovat päivät kotona perhepäivähoitajana työskentelevän äidin kanssa. Torstainen jumppahetki isän kanssa on mieluisa ja odotettu, ja mukaan tullaan aina, jos isä vain ei ole joutunut matkustamaan töiden takia maailmalle.

”Tämä on sellainen harrastus, jossa kaikki meidän perheenjäsenet voittavat. Äiti saa vähän omaa aikaa ja meillä on mukavaa tyttöjen kanssa. Käymme jumpan jälkeen yleensä vielä kaupassa yhdessä”, Heikki kertoo. □

**Isä-lapsiliikunta
Gerby skolanilla
torstaisin klo 17-18**
Hinta 10 euroa/perhe/kausi

**Pappa-barn motion
Gerby skola
torsdagar kl 17-18**
Pris 10 euro/familj/säsöng

var två år. Nu är också Ellas lillasyster, 2,5-åriga **Eveliina** med.

På dagarna är flickorna hemma med mamma som arbetar som familjedagvårdare. Torsdagens jumppastund med pappa är omtyckt och efterlängtat, och med kommer man alltid, bara inte pappa måste resa ut i världen p.g.a. sitt arbete.

”Det här är en fritidssysselsättning som hela familjen vinner på. Mamma får en stund för sig själv och vi har roligt tillsammans med flickorna. Vanligen går vi ännu och handlar tillsammans efteråt”, berättar Heikki. □

På Eftis byggs rymdskepp och fantastiska rymdvarelser.

Eftis

tar hand om andraklassare

Vasa Settlementförening ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet för svenskspråkiga elever i Gerby. Verksamheten har redan pågått i 20 år.

TEXT/BILD Anne Kytölä

Morgonverksamheten för elever på första och andra klassen i Gerby skola ordnas i samarbete med Folkhälsan.

Efter skoldagen ordnas fri och vägledad verksamhet och samvaro i Settlement Vestis bredvid S-market. Efter skoldagens slut hämtar eftisverksamhetens ledare barnen från skolan och promenerar till Vestis med dem.

”Det här läsåret har 25 barn deltagit, varav 20 också är med i morgonverksamheten”, säger **Heidi Björs**, handledare för eftisverksamheten.

På Eftis får barnen först ett mellanmål. Efter det kan barnen göra läxor, leka, spela, pyssla eller leka utomhus.

Oscar Bengts tycker det är roligt på Eftis, då man kan leka tillsammans med kamraterna. ”Och man behöver inte vara ensam hemma!” **Elsa Wägar** och **Lina Koivulahti** berättar att de ofta leker hund eller bygger med lego på Eftis.

”Jag har en hund hemma också”, säger Elsa.

”Och jag har en katt”, fortsätter Lina. □

Setlementti Vestiksen talvilomaleirille osallistui 16 lasta.

16 barn deltog i Settlement Vestis sportlovsläger.

Seikkailua ja akrobaattitemppuja talvilomaleirillä

● Koululaisten hiihtolomaviikolla paukkui kova pakkanen, mutta se ei haitannut Settlementin ensimmäiselle kaksikieliselle talvilomaleirille ilmoittautuneita lapsia. Ohjaaja **Heidi Björs** kehui kaikkien 16 leiriläisen osallistuvan innokkaasti liikuntapainotteiseen ohjelmaan. Päivät aloitettiin Vestiksessä askartelemalla ja leikkimällä. Pienen ulkoilutuokion ja lounaan jälkeen lähdettiin iltapäiväksi tutustumaan erilaisiin liikuntalajeihin. Maanantaina temmellettiin Botniahalliin rakennetulla seikkailuradalla, tiistaina keilattiin, keskiviikkona opeteltiin judoa ja torstaina sirkustemppuja ja akrobatiaa. Leiriviikko huipentui perjantaina käyntiin HopLopissa.

”Olen tykännyt tästä leiristä tosi paljon ja siitä tulee varmasti hienoa, kun mennään HopLopiin. Odotan sitä kovasti, vaikka olen ollut siellä jo ainakin kuusi kertaa, **Oskari Rönkkö** kertoi.

Wilma Kleemolasta, Elly Smedmanista ja Amelia Garcia Carmesta oli mukavaa, kun leirillä pääsi joka päivä kokeilemaan erilaisia liikuntajuttuja. Tytöt olivat yksimielisiä siitä, mikä leirissä oli parasta: ”Täältä on saanut uusia ystäviä!”

Äventyr och akrobatik på sportlovsläget

● Det var kallt när skolorna hade sportlov, men det störde inte barnen som var anmälda till Settlementets första tvåspråkiga sportlovsläger. Ledaren **Heidi Björs** sa att alla 16 lägerdeltagare entusiastiskt deltog i det motionsinriktade programmet.

Dagarna började i Vestis med pyssel och lek. Efter en liten utestund och lunch fortsatte vi på eftermiddagen med att bekanta oss med olika motionsformer. På måndagen besökte vi Botniahallens äventyrsbana, på tisdagen bowlade vi, på onsdagen lärde vi oss judo och på torsdagen cirkuskonster och akrobatik. Lägerveckans höjdpunkt var besöket till HopLop på fredagen.

”Jag har tyckt jättemycket om det här lägret och det blir säkert fint, då vi skall till HopLop. Jag väntar jättemycket på det fast jag varit där åtminstone sex gånger tidigare”, berättar **Oskari Rönkkö**.

Enligt **Wilma Kleemola, Elly Smedman och Amelia Garcia Carme** var det roligt då man varje dag på lägret fick pröva på olika motionsformer. Flickorna var eniga om vad som var bäst med lägret: ”Man har fått nya vänner här!”

Vestiksessä kerhoja koululaisille

● Settlementti Vestis tarjoaa kaksikielistä kerhotoimintaa 3 – 6-luokkalaisille lapsille. Toiminnan sisältö vaihtelee lukuvuosittain. Koululaisten loma-aikana Vestis järjestää leiritoimintaa 1 – 6-luokkalaisille. Seuraa Settlementti Vestiksen ilmoittelua yhdistyksen internet-sivuilla (www.vaasansetlementti.fi), Facebookissa ja Instagramissa.

Settlementti Vestis on vaikuttanut yli 20 vuotta Gerbyn ja lähialueen asukkaiden elämään järjestämällä toimintaa ja palveluja, joiden käyttäjäksi on helppo tulla. Kehitämme mielellämme toimintaamme asukkaiden toiveiden mukaisesti.

Ota yhteyttä: vestis@vaasansetlementti.fi

Onnittelemme 70-vuotiaasta Vaasan Setlementtiä

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

OY RISK CONSULT AB
www.riskconsult.fi

*Oraavaisten
Liikenne*

**Setlementti
liitto**

ROHKEASTI IHMISEN PUOLELLA

”

Työtämme ohjaavat
yksilön kunnioitus,
erilaisuuden hyväksyminen,
luottamus ihmisiin,
tasa-arvon vaaliminen sekä
heikompien auttaminen.

Vaasan kaupunki onnittelee
70-vuotiaasta Setlementtiyhdistystä

Vasa stad gratulerar 70-åriga
Settlementföreningen

 promedi

Onnea 70-vuotias Vaasan Setlementtiyhdistys!

Huolenpitoa läheltäsi - Omsorg nära dig

Lue lisää toiminnastamme
www.vaasansetlementti.fi

Onnistunut urapolku

Kirsten pitää Yrittäjien jäsenrekisterin ojennuksessa

Vaasan Setlementin URA-palvelut-projekti on auttanut monia ihmisiä löytämään itselleen työpaikan. Yksi tyytyväinen työntekijä – työnantajapari löytyy Vaasan ja Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjien toimistosta Raastuvankadulta.

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Kirsten Wiklund jäi alle viisikymppisenä ilman töitä puolustusvoimien organisaatiomuutosten takia. Kirsten oli hoitanut Vaasan sotilasläänin esikunnassa toimistosihteerin töitä. Iso osa työstä oli pitää kutsuntoihin tulevien nuorten miesten henkilötietopaperit järjestyksessä ja huolehtia siitä, että tiedot päätyivät kutsuntojen jälkeen oikeisiin paikkoihin.

Vaasan Yrittäjien toimistossa kaivattiin samoihin aikoihin apua, ja onnistunut uratarina pääsi alkamaan, kun Pohjanmaan TE-toimistossa hoksattiin ohjata Kirsten Yrittäjien silloisen toimitusjohtajan, Tuula Töylin, luokse. Kahden haastattelukierroksen jälkeen Kirsten sai työn.

”Aloitin työt elokuun ensimmäisenä päivänä 2012”, Kirsten muistaa.

Vaasan Yrittäjät ja aluejärjestö Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ovat saaneet Kirstenin palkanmaksuun tukea eri kanavista; ensimmäiseksi Vaasan Setlementin silloisesta Siivet-projektista. Kirsten on tehnyt Yrittäjien toimistossa töitä myös vuorotteluvapaan sijaisena, ja väliin on mahtunut työttömyysjaksojakin. URA-palvelujen kautta hän tuli tuttuun toimistoon viime vuoden lopussa.

Setlementti tukee Kirstenin mielestä lämpimästi ja kannustavasti työtä etsiviä.

”Sirpa ja Elina olivat ensimmäisellä kerralla mukana jopa työhaastattelussa kanssani, niin ei tarvinnut mennä yksin suden suuhun”, Kirsten nauraa.

Työnantaja säästää aikaa

Vaasan Yrittäjien toiminnanjohtaja Maija Aarnio pitää Setlementin palvelua kullannarvoisena Vaasan Yrittäjien kaltaiselle järjestötyötä tekeväälle yhdistykselle. Työnantajan aikaa ei tuhlaannu edes byrokraatiaan, koska URA-palvelut huolehtii tarvittavista paperitöistä.

”Meidän toiveemme on, että pystyisimme palkkaamaan Kirstenin meille vakituiseen työsuhteeseen, mutta koska yhdistyksellä ei ole hirveästi rahaa, tällainen mahdollisuus palkkatuetuun työhön on meille pelastus.”

Setlementin URA-palvelu ja sen työntekijät

Toiminnanjohtaja Maija Aarnio on saanut Settlementin URA-palvelujen kautta Kirsten Wiklundista teke-
vän ja osaavan työntekijän Vaasan Yrittäjien toimistoon.

I Kirsten Wiklund har verksamhetsledare Maija Aarnio genom Settlementets Karriärtjänster fått en
arbetsam och kunnig arbetare till Vasa Företagares kontor.

kijät, projektipäällikkö **Sirpa Myllyniemi** ja työvalmentaja **Elina Hänninen**, saavat kiitosta siitä, että he ottavat todella hyvin selvää siitä, millaista työntekijää työnantaja etsii. Ja koska he tuntevat myös URA-palveluiden kautta töitä etsivät ihmiset ja heidän osaamisensa, he osaavat myös ehdottaa kuhunkin työhön sopivia ehdokkaita.

”Kirsten on meille juuri oikea valinta. Hän on kaksikielinen, omatoiminen, ottaa selvää asioista, jos ei tiedä jotakin eikä pelkää tarttua puhelimeen”, Maija kehuu.

Yksi Kirstenin töistä Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjien järjestösihteerinä on pitää Yrittäjien reilun vuoden käytössä ollut uutisittu sähköinen jäsenrekisteri ajantasalla. Ensi vuonna 80 vuotta täyttävä Vaasan Yrittäjät on noin tuhannella jäsenellään Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjien suurin paikallisyhdistys. □

En lyckad karriärstig: Kirsten håller reda på Företagarnas medlemsregister

Vasa Settlementets Karriärtjänster-projekt har hjälpt många att hitta en arbetsplats åt sig. Ett arbetstagare-arbetsgivarepar som är nöjda hittar vi i Vasa och Kustösterbottens Företagares kontor på Rådhusgatan.

Pg.a. omorganisation inom försvarsmakten blev **Kirsten Wiklund** arbetslös som knappt 50-åring. Kirsten hade skött arbetet som byråsekreterare på Vasa militärläns stab. En stor del av arbetet gick ut på att hålla ordning på alla personuppgiftspapper för de unga personer som kom på uppbud och sköta om att uppgifterna hamnade på rätta ställen efter uppbudet.

På Vasa Företagares kontor behövde man samtidigt hjälp, och en lyckad karriärsaga fick sin början, då man på Österbottens TE-byrå förstod att skicka Kirsten till den dåvarande verkställande direktören, **Tuula Töyli**. Efter två intervjuomgångar fick Kirsten jobbet.

”Jag började arbetet den första juli 2012” minns Kirsten.

Vasa Företagare och regionorganisationen Kust-Österbottens Företagare har fått stöd för

Kirsten lönekostnader via olika kanaler; först från Vasa Settlementets dåvarande Siivet-projekt. På Företagarnas byrå har Kirsten också arbetat som vikarie vid alterneringsledighet och det har också förekommit arbetslöshetsperioder. Via Karriärtjänster kom hon till en bekant byrå i slutet på förra året.

Enligt Kirsten stöder Settlementet arbetsökande både med värme och med uppmuntran.

Arbetsgivaren sparar tid

Vasa Företagares verksamhetsledare **Maija Aarnio** tycker att Settlementets service är guld värd för en förening med sådan organisationsverksamhet som Vasa Företagare. Arbetsgivarens tid slösas inte ens på byråkrati, eftersom Karriärtjänster sköter om det nödvändiga pappersarbetet.

”Vår önskan är, att vi kunde anställa Kirsten

i ett stadigvarande anställningsförhållande, men eftersom föreningen inte har så mycket pengar, är en sådan här möjlighet till lönesubventionerat arbete vår räddning.”

Settlementets Karriärtjänster och dess anställda, projektchef **Sirpa Myllyniemi** och arbetshandledare **Elina Hänninen**, får beröm för att de verkligen tar reda på hurdana arbetare arbetsgivaren söker. Och eftersom de via Karriärtjänster känner de personer som söker arbete och deras kunnande, kan de också föreslå de rätta kandidaterna för respektive arbetsplats.

”Kirsten är exakt rätt val för oss. Hon är tvåspråkig, företagsam, tar reda på saker, om det är något hon inte vet och är inte rädd att ta tag i telefonen”, berömmar Maija.

En av Kirstens uppgifter som Kust-Österbottens Företagares organisationssekreterare är att hålla Företagarnas förnyade, lite över ett år gamla, elektroniska medlemsregister uppdaterat. Vasa Företagare, som fyller 80 år nästa år, har ungefär 1000 medlemmar och är den största lokalföreningen i Kust-Österbottens Företagare. □

Yli sata pääsi kiinni työelämään viime vuonna

● Vaasan Setlementtiyhdistyksessä on tehty pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen liittyvää työtä projektimuotoisena jo yli 15 vuotta. Nykyinen URA-palvelut-hanke on kaksivuotinen. Se alkoi 1.2.2017 ja päättyi 31.12.2018. Projektia rahoittavat Pohjanmaan TE-toimisto työllisyyspoliittisella avustuksella (75%) ja Vaasan kaupunki kuntaosuudella (25%).

URA-palvelut-hanke on tarkoitettu vähintään vuoden työtä etsineille; erityisesti 40 – 54-vuotiaille sekä kielikoulutuksen käyneille maahanmuuttajille.

Projektin määrällisenä tavoitteena on löytää kumpanakin vuonna yrityksistä tai kolmannelta sektorilta työkokeilu- tai työpaikka vähintään 75 henkilölle eli kahden vuoden aikana 150 ihmiselle.

”Viime vuonna vuositavoite täyttyi reilusti, kun 112 ihmistä pääsi töihin tai työkokeiluun URA-palveluiden kautta”, projektipäällikkö **Sirpa Myllyniemi** Vaasan Setlementtiyhdistyksestä kertoo.

Pitkäaikaistyöttömät ovat löytäneet Setlementtiyhdistyksen työllistämistä edistävien projektien kautta töitä esimerkiksi keittiöapulaisina, hoiva-avustajina, päiväkotiaavustajina, museotyöntekijöinä ja kiinteistönhoitajina.

Förä året kom över 100 personer med i arbetslivet

● I Vasa Settlementförening har man redan i över 15 år arbetat med sysselsättnings-projekt för långtidsarbetslösa. Det nuvarande Karriärtjänster-projektet är tvåårigt. Det påbörjades 1.2.2017 och avslutas 31.12.2018. Projektet finansieras med ett arbetskraftspolitiskt stöd från Österbottens arbets- och näringsbyrå (75%) och med en kommunandel av Vasa stad (25%).

Karriärtjänster-projektet är ämnat för personer som varit arbetslösa i minst ett år; speciellt 40–54-åringar och invandrare som har fått språkutbildning.

Det kvantitativa målet för projektet är att under bägge åren hitta arbetsprövnings- eller arbetsplatser i företag eller inom den tredje sektorn för 75 personer, alltså under två år för totalt 150 personer.

”Senaste år klarade vi målet galant då 112 personer fick arbete eller arbetsprövningsplats genom Karriärtjänster” berättar projektchef **Sirpa Myllyniemi** från Vasa Settlementförening.

Genom Settlementföreningens sysselsättningsprojekt har långtidsarbetslösa hittat arbete t.ex. som kökshjälper, vårdassistenter, daghemsassistenter, museiarbetare och fastighetsskötare.

Setlementin URA-palvelut

- ✓ Vaasan Setlementtiyhdistyksen URA-palvelut auttaa erityisesti pitkään työttömänä olleita pääsemään takaisin työelämään.
- ✓ URA-palvelut sopii myös alanvaihtoa tai yrittäjyyttä suunnitteleville, koska uuden työn sopivuutta voi testata työkokeilussa.
- ✓ Työtä etsivä saa URA-palveluista työvalmennusta: henkilökohtaista tukea työn etsimiseen, apua oman osaamisen ja vahvuuksien kartoittamiseen, tukea työhaastatteluun valmistautumisessa ja työsuhteen solmimiseen liittyvissä asioissa.
- ✓ Koska URA-palveluiden työntekijät haastattelevat jatkuvasti uusia työntekijöitä, he osaavat tarjota työnantajille oikeanlaisia työntekijöitä avoinna oleviin tehtäviin. URA-palvelut auttaa myös työntekijän palkkaamiseen liittyvissä paperiasioissa.

Settlementets Karriärtjänster

- ✓ Vasa Settlementförenings Karriärtjänster hjälper speciellt dem som varit arbetslösa länge att hitta tillbaka till arbetslivet.
- ✓ Karriärtjänster är också lämpligt för dem som planerar branschbyte eller företagande, eftersom man kan testa det nya arbetets lämplighet genom arbetsprövning.
- ✓ Genom Karriärtjänster får den arbetssökande arbetsträning: individuell stöd för sökande av arbete, hjälp med att kartera det egna kunnandet och vilka styrkor man har, hjälp med att förbereda sig för arbetsintervjuer och ärenden som gäller ingående av anställningsförhållande.
- ✓ Eftersom de anställda på Karriärtjänster hela tiden intervjuar nya arbetssökanden, kan de erbjuda arbetsgivarna rätt arbetare för de tjänster som är lediga. Karriärtjänster hjälper också till med pappersarbetet i anslutning till anställandet av en arbetare.

edu vamia
Oy EduVamia Ab

Ammatilliset
•Sertifikaatit
•Pätevyudet
•Täydennyskoulutukset
www.eduvamia.fi

Tähtipöly
Pleneläinten Hautaustoimisto
Begravningsbyrå för smådjur

Tuhkauspalvelut, arkut ja muistotuotteet
Kremeringstjänster, kistor och minnesprodukter

050 443 2280
info@tahtipoly.fi
www.tahtipoly.fi
Oy Tähtipöly - Stjärnstoft Ab

**Eläimiä ja elämyksiä
maalaismiljöössä!**

Kotieläinpiha avoinna
5.6-18.8 ti-la klo 10-16
muina aikoina sopimuksen mukaan

Husdjursgård öppet
5.6-18.8 ti-lö kl. 10-16
andra tider enligt överenskommelse

aavakertunkotitila.fi 045 6719 358. Österändsv. 92,
65930 Södra Vallgrund

VAASAN SUOMALAINEN SEURAKUNTA ⁺

ASETTUISITKO EHDOLLE
seurakuntavaaleissa? Toimi 17.9.2018 mennessä.

ÄÄNESTÄ
ennakkoon 6. - 10.11. tai vaalipäivänä 18.11.

#minun kirkkoni

univaasa.fi/avoin

Avoin yliopisto -
Mahdollisuus oppia uutta

- ▶ Iltaisin ja viikonloppuisin
- ▶ Verkossa
- ▶ Halutessasi myös tutkintotavoitteisesti
- ▶ Kaikille avointa, ei vaadi taustaopintoja

Ilmoittaudu opintoihin verkossa ja varmista paikkasi kursseillal

Lisätietoja:
avoinyo@univaasa.fi
opiskelijapalvelu p. 029 449 8190
opintoneuvonta p. 029 449 8188
f Avoin yliopisto - Vaasan yliopisto

Vaasan yliopisto
AVOIN YLIOPISTO

BOCK'S CORNER BREWERY
VAASA • VASA

**UUSI KOKOUSTILA
YHDISTYKSILLE!**

**KAHVI- &
TEEHUONE**

MAKE GOOD!

Käyntiosoite
Gerbyntie 16
65230 Vaasa
www.bockscornerbrewery.com

Yhteystiedot:
Simone Envall
+358 50 3777000
simone@bockscornerbrewery.com

Käsityöryhmäläiset tutustuivat vuoden 2018 käsityötekniikkaan, kirjontaan, ja ompelivat yhdessä seinävaatteen. Työtä esittelevät Ziba Ahmadi ja Päivi Salonen.

Käsityöryhmä kirjoi yhdessä seinävaatteen

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

Kirjonta on perinteinen käsityötekniikka, joka on noussut etenkin maailmalla trendikkääksi. Siksi myös Taitoliitto valitsi kirjonnin vuoden 2018 käsityötekniikaksi. Kirjontaa voi tehdä kuka vaan, koska se ei vaadi erikoisia työkaluja eikä paljon tilaakaan

Kirjontaan tutustuttiin myös Auran käsityöryhmässä. Ohjaaja Pirkko Jokinen lävyytti pöydälle kasan värikkäitä kankaita, joista ryhmäläiset ryhtyivät sommittelemaan yhteistä seinävaatetta.

”Kyseessä oli yhteisöllinen käsityö, johon jokainen sai suunnitella oman tilkkunsa”, Pirkko kertoo.

Eriväriset eläinhahmot ja muut kuvat silitettiin silitysraudalla liimaharson päälle. Liimaukset varmistettiin koneompeleilla ja lopuksi tilkut koristeltiin käsin kirjomalla.

Liimaharsotekniikka oli uusi tekniikka paljon käsitöitä tekeväälle Päivi Saloselle. Hänen tilkussaan on eläimiä: kissa, koira, hiiri ja pöllö. Yksityiskohdat ovat vaatineet tarkkaa näpertelyä.

Olemme tehneet myös hienoja kasseja, ohjaaja Pirkko Jokinen esittelee.

”Tykkään tehdä tosi pieniä juttuja. Harastan nukkekotien sisustamista, ja niihin vasta pieniä juttuja tehdäänkin”, Päivi kertoo.

Päivi on oppinut Auran käsityöpajassa monia uusia tekniikoita ja saanut Pirkon opissa uusia ideoita. Päivi käy Aurassa myös Mediapajassa, ja miettii vielä omaa tulevaa ammattiaan.

”Minua kiinnostavat niin monenlaiset asiat. Yritän löytää täällä Aurassa oman polkuni”, Päivi sanoo.

Afganistanista kotoisin oleva **Ziba Ahmadi** kirjoi seinävaatteeseen violetin värisen kukan. Se on kukka Ziban entisestä kotimaasta.

”Suomessa on hyvä elää. Olen onnellinen, koska lapsillani on kaikki hyvin”; Ziba sanoo. Ziballa on neljä poikaa ja yksi tytär. Yksi pojista opiskelee lääkäriksi, toinen insinööriksi, kolmas on armeijassa ja neljäs lukiossa ja menossa pian armeijaan. Nuorin lapsista, tytär, menee syksyllä kouluun.

Sudanista Suomeen 2004 muuttaneelta **Michel Lamnilta** värikkäiden sydämiä kirjominen sujui niin hyvin, ettei Pirkon tarvinnut käydä neuvomassa häntä ollenkaan. Autonkuljettajana entisessä kotimaassaan toiminut Michel ompeli vapaa-ajallaan vaatteita.

”Haluaisin tehdä vaatteita myös Suomessa. Haluan oppia ompelemaan vielä paremmin”, Michel sanoo. □

Kylätalkkarit remontoivat Auran tiloja

● Auran Kylätalkkari-ryhmän asiakkaat remontoivat Auran yhteisiä tiloja entisessä talouskoulussa, Kauppapuistikko 4:ssä. Mediapajalaiset ottivat remontista ennen ja jälkeen -kuvia. Kuvassa yksi Auran ryhmätiloista remontin keskellä sekä pintaremontin saaneena. Kuvakollaasin kokosi Mediapajan Mikael Heinz.

Aurassa opitaan työelämätaitoja

Vaasan Setlementin kuntouttavan työtoiminnan ryhmät kokoontuvat ja työskentelevät Aurassa, vanhan talouskoulun tiloissa Kauppapuistikko 4:ssä.

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttömänä olleille, ja toiminnalla pyritään vahvistamaan heidän työelämävalmiuksiaan ja löytämään uusia polkuja työelämään. Jokainen työtön etenee Aurassa henkilökohtaisen aktivointisuunnitelmansa ja sen tavoitteiden mukaisesti.

Aamu- ja iltapäiväryhmiin voi osallistua 1 – 4 kertaa viikossa neljä tuntia kerrallaan. Ryhmiä ovat esimerkiksi ruoka-, välipala- ja elämänhallinta-, käsityö-, liikunta-, luonto-, kulttuuri-, kylätalkkariryhmät sekä mediapaja.

1

1. Marjo-Leena Valkama (edessä oikealla) on valmiina palkintokarkkien kanssa, kun Sarina Hakala (edessä vasemmalla) ryhtyy kysymään Tietovisan kysymyksiä.

2. Kyläkeskuksessa käy viikonpäivästä riippuen 60 – 90 ruokailijaa. Perjantai on suosituin päivä.

3. Täällä saa syödä hyvää ruokaa, Heli Ruutiainen kehuu.

2

Kyläläisten

TEKSTI/KUVAT Anne Kytölä

kohtaamispaikka

Setlementin Kyläkeskus on Ristinumella asuvien vaasalaisten kohtaamispaikka. Bingo, tietovisat, korttipelit, kerhot ja keskustelupiirit keräävät taloon noin 300 kävijää joka kuukausi.

3

O n tiistiaamu Ristinummen Kyläkeskuksessa. Kahvilan sohvalla istuskelee muutama mies ja naisen hörppimässä kahvia pahvimukeista. **Marjo-Leena Valkama** vetää ruokasalin puolelle vievän oven kiinni, kun kello tulee kymmenen. Kyläkeskuksen tietovisa alkaa, ja kun ovi on kiinni, kahvilassa istuvat kuulevat paljon paremmin **Sarina Hakalan** kysymykset.

”Minkä kosken rannalla ovat rakennukset Siperia ja Plevna? Mikä on spinaakkeli? Kenen kirja on Oneiron?”

Yleisö on sitä mieltä, että Sarinalla on tällä kertaa aika vaikeita kysymyksiä. Vastaukset löytyvät silti useimmiten, ainakin vihjeiden jälkeen, ja silloin vastaaja saa Marjo-Leenalta palkinnoksi karkin.

Pöydän ääressä istuva **Henkka Henriks-**

son kertoo eläkeläisellä olevan joutoaikaa, ja siksi hän käy Kyläkeskuksessa kaikkina muina viikonpäivinä paitsi sunnuntaisin.

”Lauantaisin teen täällä töitä, sillä olen vapaaehtoisena jakamassa ruokakasseja. Muuten käyn näissä tietovisoissa ja pelaamassa korttia.”

Heli Ruutiainen jää tietovisan jälkeen odottamaan naistenpiiriin alkamista. Silloin miehet patistetaan kahvilasta ruokasalin puolelle, jotta naiset saavat pulista rauhassa naisten juttuja.

”Käyn Kyläkeskuksessa myös käsityökerhossa, pelaamassa Skibboa ja syömässä hyvää ruokaa”, Heli kertoo.

Toukokuussa yhdessä risteilylle

Kyläkeskuksen vastaavan ohjaajan **Emmi Kiviniemen** mukaan Kyläkeskus auttaa

”Nyt meillä on uuni, ja voimme leipoa vaikka pullaa bingonpelaajille”, Emmi suunnittelee.

omalta osaltaan luomaan yhteisöllisyyttä Ristinummelle. Se tarjoaa tapaa mispaikan esimerkiksi sudanilaisten miesten ja naisten keskusteluryhmille ja erilaisille harrastuskerhoille. Kyläkeskus on tärkeä myös samassa talossa asuville mielenterveyskuntoutujille, Settlementin Kultanummen asukkaille.

”Settlementin oman toiminnan lisäksi esimerkiksi Martoilla on täällä toimintaa, ja taloa voi vuokrata erilaisiin tilaisuuksiin”, Emmi kertoo.

Bingo on Kyläkeskuksen vakiotapahtumista suosituin; se kerää talon täyteen innokkaita pelaajia. Euron panoksella saa pelata kolme kierrosta ja voi voittaa palkinnoksi kahvi- tai lounaslippuja tai karkkia.

Kyläkeskuksen toiminta ei rajoitu vain Kyläkeskuksen seinien sisäpuolelle. Settlementin työntekijät järjestävät myös retkiä, joille voivat osallistua kaikki halukkaat. Toukokuussa lähdetään yhdessä laivaristeilylle.

Maaliskuussa Kyläkeskuksessa tehtiin remonttia, ja kahvilaan asennettiin uusi keittiö.

”Nyt meillä on uuni, ja voimme leipoa vaikka pullaa bingonpelaajille”, Emmi suunnittelee. □

Eeva Hocksell ja Jouko Mäki rupattelevat viiden asukkaan ryhmäkodin olohuoneessa.

Yhteisöllistä asumista Kultanummissa

Settlementin Kyläkeskus ja mielenterveyskuntoutujien koti Kultanummi sijaitsevat samassa rakennuksessa Ristinummella.

● Kultanummen vastaava ohjaaja Eeva Hocksell kertoo, että kun Kultanummea ryhdyttiin suunnittelemaan, se haluttiin tietoisesti sijoittaa sinne, missä muutkin vaasalaiset liikkuvat.

Silloin kynnyks on matala molempiin suuntiin: mielenterveyskuntoutujat pääsevät helposti osallistumaan Kyläkeskuksessa järjestettävään toimintaan oman jaksamisensa mukaan, ja Kyläkeskuksessa käyvät muut vaasalaiset näkevät, että aika tavallisia ihmisiä mielenterveyskuntoutujatkin ovat. Kyläkeskus mahdollistaa ihmisen kohtaamisen ihmisenä.

24 asukasta

Kultanummen 25 paikasta yksi on tällä hetkellä täyttämättä, ja talossa asuu 24 asukasta. Heistä 9 on asunut talossa sen valmistumisesta, vuodesta 2000, asti. Kun asukas muuttaa Kultanummeen, hänelle tehdään kuntoutussuunnitelma.

”Osa asukkaista on kuntoutunut niin, että he ovat muuttaneet meiltä omaan kotiinsa”, Eeva kertoo. Asukkailla on kuitenkin mahdollisuus

asua Kultanummissa niin pitkään kuin he pärjäävät ohjaajilta saamansa avun turvin.

Kultanummissa työskentelee 8 ohjaajaa. Työntekijät ovat paikalla kello 7 – 22 ja tukevat mielenterveyskuntoutujien kuntoutumista muun muassa järjestämällä viriketoimintaa, kuten musiikkia, bingoa, liikuntaa ja maalausryhmiä. Tiistai ja perjantai ovat saunapäiviä.

Asukkaat saavat itse valita, osallistuvatko toimintaan vai eivät. Osa asukkaista valmistaa ruokansakin itse, omassa asunnossaan. Osa käy syömässä Kyläkeskuksen puolella.

”Asukkaiden lääkähoidosta huolehditaan. Se on avohoidon onnistumisen edellytys”, Eeva toteaa.

Lääkäri käy Kultanummissa seitsemän viikon välein. Lääkäripalvelut auttavat ehkäisemään asukkaiden joutumista sairaalahoitoon.

Kerran viikossa Kultanummissa on yhteisökokous, jossa ohjaajat kertovat tulevan viikon ohjelmasta ja asukkailla on myös mahdollisuus esittää toivomuksia toiminnasta. Kokouksessa on hyvä tilaisuus juhlistaa myös esimerkiksi asukkaiden syntymäpäiviä kakukahveilla.

Yhteisillä tapaamisilla luodaan Kultanummeen yhteisöllisyyttä.

Tällä viikolla asukkaat kävivät yhdessä kirpputorilla ja kaupungilla syömässä”, Eeva sanoo.

Kaikilla on oikeus arvokkaaseen vanhuuteen

TEKSTI/KUVA Anne Kytölä

Hopearannassa saa herätä ja mennä nukkumaan, silloin kun itse haluaa.

Setlementin Hopearannan palvelukodissa toiminnan keskipisteenä on asukas. Hoitajat haluavat luoda Hopearantaan kodinomaisen, hyvän ilmapiirin.

”Meidän filosofiamme on se, olemme täällä asukkaita varten. Heidän tarpeensa määräävät sen, miten toimimme”, Hopearannassa alusta asti työskennellyt **Tanja Hakola** kertoo.

Hopearannan hoitotiimin muotoileman toimintafilosofian tärkeimmät periaatteet ovat yksilöllisyyden kunnioitus ja turvallisuuden periaate.

”Hoitotyömme perustuu keskinäiseen luottamukseen ja avoimuuteen. Luottamus ja avoimuus ja tiimityö antavat voimavaroja henkilöstölle, ja niiden avulla rakennamme päivittäin hyvää ilmapiiriä Hopearantaan. Lämmin tunnelma talossa on tärkeä, koska asukkaat aistivat sen herkästi”, Hopearannan vastaava hoitaja **Hillevi Potoinen** sanoo.

Aamukahville vaikka kaksi kertaa

Hopearannassa jokainen saa heräillä aamupalalle omassa tahdissaan. Myös nukkumaan saa mennä silloin, kun nukuttaa, mutta talon muille asukkaille on annettava yörauha. Yksi yöhoitaja valvoo öisin, että elämä Hopearannassa sujuu rauhallisesti yön tunteina.

Aamuvirkkuimmat syövät puuroa jo viideltä, viimeiset kymmenen korvissa.

”Asukkaat ilahtuvat ja suut menevät hymyyn, kun kutsumme aikaisin heränneitä toisille aamukahveille vähän ennen kymmentä”, Hillevi kertoo.

Hopearannan asukkaille tuodaan lounas Palosaaren Setlementtikeskuksesta. Ruoan jälkeen osa asukkaista haluaa mennä päivälevolle. Toiset pelaavat korttia tai shakkia, katsovat televisiota tai ulkoilevat. Myöhemmin päivällä juodaan kahvit, syödään päivällistä ja iltapalaa.

Virkistystoiminta, vierailevat kuorot ja

”Jokaisella asukkaalla on oikeus säilyttää yksilöllisyytensä ja arvokkuutensa. Ihmisen elämänkaaren tunteminen on hoivan perusta.”

Ote Hopearannan toimintafilosofiasta

musiikkituokiot tuovat asukkaille hyvää mieltä. Jos asukkaat haluavat, he pääsevät myös Vuorikodin tai Ruukinkartanon musiikkihetkiin saattajien avustamina.

Kesällä asukkaat voivat ulkoilla Hopearannan avarassa, kauniissa kesäpihassa. Sopivalla säällä laitetaan grilli kuumaksi ja käristetään makkaraa. Kesäisin Hopearannan asukkaat käyvät yhdessä myös retkillä.

Omat vaatteet ylle ja hiukset nätisti

Hopearannassa asuu 16 muistisairasta ihmistä. He asuvat omissa huoneissaan ja pukeutuvat aamuisin hoitajien avustuksella tai ohjauksessa omiin lempivaatteisiinsa. Hopearannassa ei käytetä laitospaatteita.

Hoitajat auttavat asukkaita pitämään huolta ulkonäöstään. Naisten hiuksiin rulataan suihkun jälkeen papiljotit ja kynnet lakataan, jos asukas niin toivoo. Miehiä autetaan parranajossa, jos se ei enää omin voimin suju.

Kiireetön, hyvä hoitotilanne

Hopearannassa vaalitaan sitä, että hoitotilanteet ovat kiireettömiä ja rauhallisia. Muistisairas voi kokea hoitajan vieraaksi ja tunkeilevaksi. Mikäli asukas on levoton tai haluton yhteistyöhön, hänen kanssaan juodaan kahvit ja jutellaan kivoja asioita. Se saa yhteistyön sujumaan mutkattomammin.

*Sannamari Vuorisen kanssa
asioilla käynyt Sinikka Lähteen-
mäki on eläinrakas ja odottaa
kovasti koirakavereiden vierailuja
Hopearannassa.*

”Asukkaan ahdistus helpottaa yleensä sillä, kun juttelemme hänen kanssaan hänelle tärkeistä asioista. Hoitajat tietävät, mistä asukkaat pitävät, koska tunnemme kaikkien asukkaidemme elämäntarinat” Hillevi kertoo.

Hoitotyön keinojen lisäksi asukkaiden hoitoon saadaan säännöllisesti lääkinnällistä apua. Avoterveydenhuolto ja yksityisen psykiatrian lääkäripalvelut takaavat asukaille turvallisen ja terveyskeskeisen seurannan ja lääkehoidon.

Jokaiselle Hopearannan asukkaalle tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma yhdessä Vaasan kaupungin sosiaalityöntekijöiden sekä asukkaan lähiomaisten kanssa. Suunnitelmassa kartoitetaan asukkaan voimavarat ja hoidon tarve. Suunnitelman toteutuksesta vastaavat Hopearannan työntekijöiden lisäksi erilaiset hoitoketjut Vaasan kaupungilla.

Hopearannassa on 11 hoitajaa, ja jokaisella asukkaalla on omahoitaja. Muutamalla asukkaalla on myös oma vapaaehtoistyöntekijä, jonka kanssa he voivat jutella ja käydä vaikka ulkoilemassa. Hopearannassa käy säännöllisesti karvaisiakin vapaaehtoistyöntekijöitä, kun koirakaverit tulevat Hopearantaan rapsuteltaviksi.

Yhteistyö omaisten kanssa on tiivistä, eikä talossa ole vierastunteja. Vieraat saavat tulla silloin, kun se sopii heille ja asukkaalle.

Hillevin mukaan säännöllinen elämä ja hyvä ruoka ja lääkehoito tekevät hyvää muistisairaalle. Hopearannassa on esimerkiksi nähty, miten kotonaan hyvin huonoon kuntoon mennyt vanhus virkistyi Hopearannassa niin, että hän pystyi muuttamaan vielä viimeisiksi vuosikseen tuettuun palveluasuntoon. □

Ota yhteyttä

Sähköposti osoitteet etunimi.sukunimi@vaasanselementti.fi

Setlementtikeskus

Huvilakatu 1, 65200 Vaasa
setlementti@vaasanselementti.fi
Toiminnanjohtaja
Kirsi Ikäheimonen, 050 550 9703
Toimistosiihteri
Pauliina Kyrönlahti-Granberg, 050 362 2933
Kansalaistoiminnan koordinaattori
Anne Kytölä, 040 621 1737
Keittiö, 040 667 3878
Veteraanien ruokakuljetus, 040 358 5879

URA-palvelut

Huvilakatu 1, 65200 Vaasa
Projektipäällikkö
Sirpa Myllyniemi, 050 550 9704
Työvalmentaja
Elina Hänninen, 040 670 1890

Vestis

Isokyläntie 46, 65280 Vaasa

Fritis- och klubbverksamhet

Toiminnanohjaaja
Noora Annola, 040 749 8763

Eftis

eftis@vaasanselementti.fi
Vastaava iltapäivätoiminnan ohjaaja
Heidi Björs, 050 353 9852

Perhetyö

Perhetyön vastaava ohjaaja
Salme Kalliokoski 050 321 4873

Arkipaja

Asemakatu 38 A 8, 65100 Vaasa
arkipaja@vaasanselementti.fi
Ohjaajat
Susanna Seijari, 040 635 1029
Tanja Kuusisto, 040 560 0196

Taimitarha

Kauppapuistikko 32 B 19, 65100 Vaasa
taimitarha@vaasanselementti.fi
Ohjaaja Tuija Staaf, 050 492 5476

Tyttötyö

Kappelinmäentie 3 B 12, 65370 Vaasa
tyttotyö@vaasanselementti.fi
Ohjaajat
Julia Pessi, 040 591 0958
Hanna Puronaho, 040 560 0195

Future

Niina Lehto, 040 648 2442
future@vaasanselementti.fi

Veteraanitoiminta

Veteraanitoiminnan ohjaajat
Laila Helander, 040 630 1315
Anne Peltokoski, 040 621 4260
veteraanityö@vaasanselementti.fi

Aura

Kauppapuistikko 4, 65100 Vaasa
Vastaava ohjaaja
Miia Kivimäki, 040 628 0731
Kuntouttavan työtoiminnan yksilöohjaaja
Meri Saarikangas, 040 637 7370
ESR-Osallisuuden askeleet työllistymispoluille
Ryhmäohjaaja Johanna Venäläinen, 040 589 4559

Hoivakoti Hopearanta

Voikukkakuja 4, 65230 Vaasa
hopearanta@vaasanselementti.fi
Kanslia, 06 321 2770 / 050 554 4469
Vastaava hoitaja Hillevi Potoinen, 040 631 6113

Kultanummi

Vanhan Vaasankatu 8, 65370 Vaasa
kultanummi@vaasanselementti.fi
Vastaava hoitaja Eeva Hocksell, 040 621 4787
Kanslia, 044 332 1038, 06 319 0600
Keittiö, 06 319 0613

Kyläkeskus

Vanhan Vaasankatu 8, 65370 Vaasa
kylakeskus@vaasanselementti.fi
Emmi Kiviniemi, 044 332 1039, 06 319 0612

Seuraa meitä Facebookissa ja Instagramissa!

Vaasan Setlementin www-sivut ovat uudistuneet. Käy katsomassa:

www.vaasanselementti.fi